

GESTALTNINGSPROGRAM BRO TORG

UPPLANDS-BRO
KOMMUN

SPACESCAPE

260422

Bilaga till detaljplan som fått laga kraft 2026-07-08, KS 24/0566

Innehåll

1. Inledning	2
Uppdrag och syfte.....	3
Bro då och nu.....	4
Vision.....	5
Hållbarhet.....	5
2. Platsens förutsättningar	6
Befintliga stadsrum och stadsbild	7
Övergripande struktur- och platsanalys	8
Befintlig bebyggelse.....	12
3. Strukturplan	24
Illustrationsplan.....	25
Bebyggelsestruktur	26
Blågrön struktur.....	26
Trafikstruktur.....	27
4. Gestaltungsprinciper	28
Utgångspunkter och inspiration.....	29
Allmän platsmark	30
Kvartersmark	46

Medverkande kommunen

Susanna Evert

Karin Tibbelin, konsult

Theodor Andrén

Malin Eriksson

Spacescape

Malin Dahlhielm

Moa Rydell

Louise Karlsson

Vera Esaiasson

Dokument

Planprogram för centrala Bro 2021, Upplands-Bro kommun

Utvecklingsplan Bro torg 2023, CF Möller

Gestaltningsprogram för allmän plats Bro torg 2023, Landskapslaget

Fördjupad översiktsplan Bro 2024 220216, Upplands-Bro kommun

Planbeskrivning Detaljplan för Bro torg (del av Finnsta 1:2 m.fl.) nr 2404, samrådshandling 2024, Upplands-Bro kommun

1. Inledning

Uppdrag och syfte

2021 togs Planprogram för centrala Bro (Upplands-Bro) fram vilket utgår från Upplands-Bro kommuns vision ”Ett hållbart Upplands-Bro, kommunen som ger plats”, den fördjupande översiktsplanen för Bro och de projektdirektiv som beslutats av kommunstyrelsen inom ramen för projektet Omdaning Bro. Den strategiska inriktningen är tydlig: att gå från en tätort med förortskänsla till en sammanhållen stad med småstadskänsla. Målet är att Bro ska utvecklas till en plats för alla, med utrymme för ett aktivt fritidsliv, ett hållbart liv och hälsa, lustfyllt lärande, meningsfullt åldrande, variation i boende, tillgänglighet till natur och rekreation samt ett varierat utbud av kommersiell service och möjlighet till arbete.

I planprogrammet beskrivs Bro Torg som en central, trygg och given mötesplats för alla Brobor. Målsättningen är att erbjuda olika boendeformer, kommersiell service, kultur och arbetsplatser som bidrar till aktivitet och rörelse under dygnets alla timmar. I framtidens Bro Torg finns en harmonisk blandning mellan befintlig och ny bebyggelse avseende skala och gestaltning.

Spacescape har bistått Upplands-Bro kommun med att utveckla strukturplanen för Bro torg. I nästa steg har Spacescape blivit tillfrågade att ta fram ett gestaltungsprogram för kvartersmarken samt göra en uppdatering av det tidigare framtagna gestaltungsprogrammet för den allmänna platsmarken (Gestaltungsprogram för allmän plats 15 februari 2023).

Gestaltungsprogrammet tas fram i samband med den nya detaljplanen för Bro torg. Detaljplanens syfte är att möjliggöra för en förtätad struktur med småskalig karaktär. Området ska spegla befintliga värden som historisk karaktär, mångfald och lokal identitet. Planens syfte är att skapa förutsättningar för bostäder, centrumverksamheter, kontor och service inom Bro tätorts centrala delar. Syftet är också att utveckla tillgången till offentlig och kommersiell service och de offentliga rummen kring Bro torg och skapa mötesplatser för att öka trygghet och tillgänglighet samt tydligare stråk för gång- och cykeltrafik.

Bro då och nu

Bro tätort har sina rötter som kyrkby med Bro kyrka, vilken uppfördes på 1100-talet, som central punkt. Med järnvägens ankomst 1876 utvecklades Bro i läget mellan järnvägen och Enköpingsvägen.

Efter andra världskriget och särskilt från 1950-talet skedde en betydande urbanisering och förändring av markanvändningen i Bro. Tätorten Bro expanderade, och jordbruksmark omvandlades till bostadsområden och industriområden. Vid början av 1960-talet täckte Bro större delen av marken mellan järnvägen och Enköpingsvägen. Kommunen köpte marken nordöst om Enköpingsvägen som tillhörde gårdarna Råby och Finnsta och en omfattande utbyggnad genomfördes.

Under åren 1968–1975 producerades 1900 lägenheter. Dessutom uppfördes en centrumanläggning nära Enköpingsvägen och centralt i samhället. Den omfattande expansionen av bebyggelse följdes av en lång period med minskad efterfrågan på bostäder och lokaler, vilket ledde till att flerbostadshus i Bro revs så sent som 1995. Dessutom stängdes tågstationen 1972 men återöppnades för persontrafik som pendeltågsstation 2001, vilket blev startskottet för en ny period av bebyggelseutveckling i Bro.

Flygbild över Bro 1960. Området norr om Enköpingsvägen, där Bro centrum finns idag, bestod av åkermark. (Kartportalen Upplands-Bro)

Centrumanläggningen som etablerades under 1970-talet förstördes i en brand 1992 och återuppbbyggdes och invigdes på nytt 1994. Bro centrum förnyades då med en postmodern, färgstark arkitektur och kommersiella verksamheter kombinerades med bostäder vilket skapade en småstadskänsla.

Sedan år 2000 har befolkningen i kommunen ökat och nya planer för ytterligare expansion och utveckling av Bro centrum pågår, i och med projektet Omdaning Bro. På den södra sidan om järnvägen pågår även utvecklingsarbete med de nya bostadsområdena Trädgårdsstaden och Tegelhagen.

Bro är präglad av äldre planeringsideal, där uppdelningen mellan arbetsplatser, bostadsområden och centrum är tydlig och bilen har en given plats i samhället. Bebyggelsen är genomgående låg och gles och det finns gott om öppna ytor men det saknas en kvalitativ sammanhållande grönstruktur. Trots närvaro av skolor, förskolor, bibliotek och simhall saknas även aktiva mötesplatser. Bros styrka är kombinationen av småskaligheten, den identitetsskapande arkitekturen, närhet till natur och landsbygd och ett gott pendrarläge till Stockholm.

Del av centrumbebyggelsen som invigdes 1994 och innehåller både bostäder och centrumverksamhet.

Vision

Visionen är att Bro ska utvecklas från en tätort med förortskaraktär till en trivsamt stadsmiljö med genuin småstadskänsla. Bro torg utgör i detta sammanhang en viktig målpunkt och mötesplats för hela Bro.

Målet är att Bro torg ska utvecklas till en central, trygg och given mötesplats för alla Brobor där olika boendeformer, kommersiell service, kultur och arbetsplatser möts och skapar rörelse och aktivitet under dygnets alla timmar.

Visionsbild ur Utvecklingsplan Bro torg 2023.

Hållbarhet

Kommunens vision är Ett hållbart Upplands-Bro – kommunen som ger plats. Kommunen jobbar med hållbar utveckling på tre plan – socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Arbetet styrs bland annat av politiskt beslutade hållbarhetsmål som innefattar samtliga verksamheter i kommunen.

I den förjupade översiktsplanen för Bro 2040 beskrivs tematiska ställningstaganden som alla projekt i Bro bör utgå från:

Social hållbarhet

Kommunen utgår från att en socialt hållbar utveckling innebär att samhällets resurser fördelas på sätt som skapar möjlighet för fler att förverkliga sina liv genom utbildning, arbete och boende med tillgång till önskade kvaliteter. Det betyder också att den sociala sammanhållningen och samhörigheten med samhället stärks genom att fler görs delaktiga i samhällsutvecklingen. Och det innebär att människors behov och trygghet säkerställs.

Ett förändrat klimat

Kommunen utgår från Klimatlagen och regeringens klimatmål som syftar till att skapa ett hållbart samhälle som är anpassat till ett förändrat klimat och är fritt från utsläpp och farliga gifter med hänsyn till både människor, djur och natur.

Trafikens brister och behov

Kommunen utgår från den Regionala utvecklingsplanens mål om att kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ska öka och att skapa ett mer transporteffektivt samhälle.

Barnperspektiv

Kommunen utgår från Barnkonventionen och att: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Alla barn har rätt till liv och utveckling. Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

2. Platsens förutsättningar

Befintliga stadsrum och stadsbild

Bro centrum är ett småskaligt centrum med service och handel och är en central mötesplats för invånarna. Men stadsplaneringen i Bro präglas av äldre planeringsideal där uppdelningen mellan arbetsplatser, bostadsområden och centrum är tydlig och bilen har en given plats i samhället.

Stadsplaneringen i Bro präglas delvis av 1960-talets normer om separation av trafikslag, vilket begränsar framkomligheten inom tätorten och skapar en viss fysisk segregation mellan områden. Trafikseparationen är tydlig i Råby och Finnsta som angränsar till planområdet, men påverkar hela tätortens struktur.

Bebyggelsen är genomgående låg och gles och det finns gott om öppna ytor men det saknas en kvalitativ sammanhållande grönsstruktur. Trots närvaro av skolor, förskolor, bibliotek och simhall saknas även aktiva mötesplatser.

Kring Bro centrum finns torg och bilfria ytor som förstärker känslan av småskalighet.

Variationen av målpunkter och utbud i Bro centrum bidrar till att det blir en plats där många människor möts i olika ärenden. Det är en plats med vardagsservice för närboende men också med viktiga målpunkter som skola, bibliotek och simhall för människor som bor lite längre bort.

Detaljerade bottenvåningar med aktiva fasader och bostadsentréer mot gator och torg bidrar till aktiva stadsrum och en småskalig karaktär.

Med det mångfacetterade utbud som finns i och kring Bro torg idag finns förutsättningar för människor i olika åldrar och från olika sociala sammanhang att mötas.

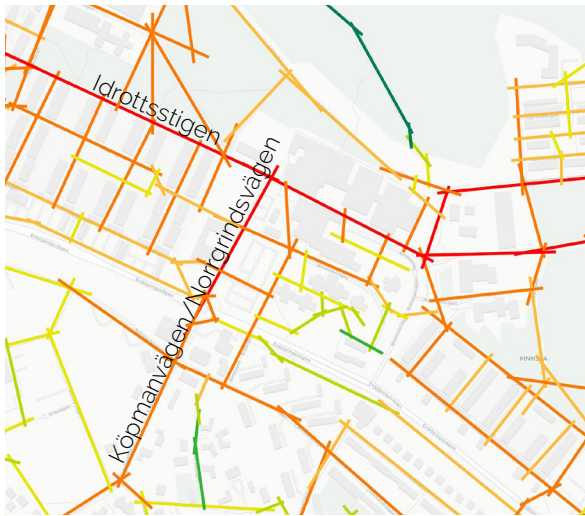
Bros styrka är kombinationen av småskaligheten, den identitetsskapande arkitekturen, närhet till natur och landsbygd och ett gott pendlarläge till Stockholm.

I följande avsnitt redovisas en inventering av befintliga stadsrum inom planområdet.

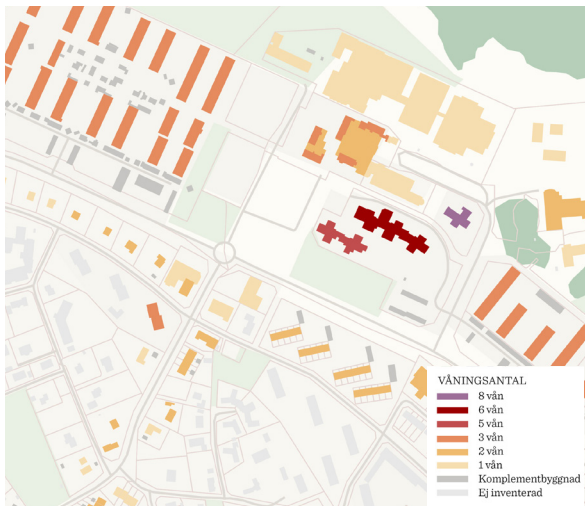

Nulägesbild över planområdet Bro torg.

Övergripande struktur- och platsanalys

Analys av stakens centralitet. Varmare färger innebär mer centrala stråk.

Bebyggelsens våningsantal. De mörkare röda innebär högre och de ljusare innebär lägre bebyggelse.

Bottenvåningarnas utformning där mörkare röda har flest utåtriktade verksamheter.

De aktiva fasaderna är idag lokaliserade vid korsningen Enköpingsvägen Köpmanvägen samt kring Bro torg. Flera av gatorna och stråken saknar aktiva fasader och fasader med bostadsentréer vilket kan bidra till otrygghet.

Den generella skalan på och kring Bro torgs centrala stråk är relativt låg med en bebyggelse med 1-2 våningar, men här finns även bostadsbebyggelse i högre skala mellan 5 och 8 våningar. De olika skalorna tillsammans med bebyggelsens skilda förhållningssätt till gaturummen och stråken skapar en spretig och osammanhållen stadsbild.

Norrgrindsvägen/Köpmanvägen skapar en stark länk mellan Bro station och Bro torg. Dess nuvarande utformning stödjer dock inte dess potential som viktig och attraktiv småskalig gata.

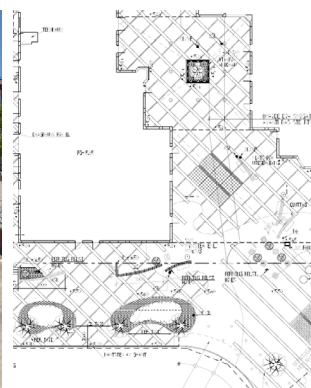
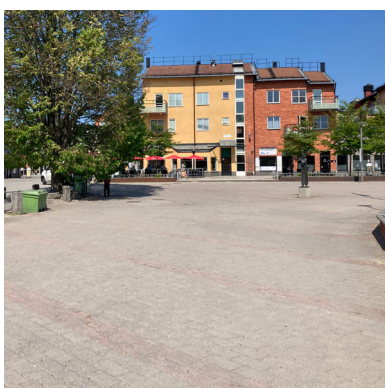
Idrottsstigen är ett starkt och långt stråk som kopplar ihop och skapar tillgänglighet till många viktiga målpunkter.

Markbeläggning

Markbeläggningen inom planområdet är en kombination av äldre och nyare plattläggning. Spår av plattläggning som gjordes i samband med centrumbebyggelsen på 1990-talet blandas med nyare ytor där betongplattor utgör grunden och inslag av marksten i olika färger tillför en variation. Körytor för bil är främst asfalterade.

Betongplattor med inslag av gatsten.

Markbeläggning från Arkens ursprungliga plan för Bro centrum.

Konst

Bronsskulpturen 'Flöjtspelerskan' av konstnären Thomas Qvarsebo står på en öppen plats framför centrumbebyggelsen.

Vid Brohuset, anslutning till bibliotekets entré, finns ett fantasidjur i brons som är inbjudande för barn att klättra på.

I övrigt finns några mindre bronsskulpturer integrerade i sittbänkar samt målade stenar längs Idrottsstigen.

Befintliga skulpturer i Bro centrum.

Belysning

Belysningsstolpar finns längs gångstråk och i grupperingar, bland annat vid torget. Fasadbelysning finns placerade vid entréer och kompletterar på vissa platser ljuset från belysningsstolparna. Trapphusen i centrumbebyggelsen är uppglasade och är tillsammans med upplysta skyltfönster också viktiga ljuskällor. Skylten 'Bro centrum' lyser när det är mörkt och är en viktig markör för platsen.

Befintlig belysning i Bro centrum.

Möblering

Möbleringen av de offentliga rummen i Bro är enkel/återhållsam i material som är hållbara över tid. Planteringsytor är inramade med cortén, och vissa planteringsytor har ytterligare ett lägre staket. I samband med vissa planteringsytor finns även ytor för cykelstall, belagda med gatsten.

Det finns sittplatser i form av stenbänkar (med träsits och bronsskulptur) samt enskilda snurrstolar och bord. Stenmurar förekommer och även stentrappor. Papperskorgarna skiljer sig från det återhållsamma temat och har en stark orange kulör.

Inramade planteringar i samband med ytor för cykelstall.

Framför Brohuset finns en gruppering av planteringar, sittplatser och en liten lektya.

Planteringar inramas av en corténkant.

Snurrstolar med träsisits.

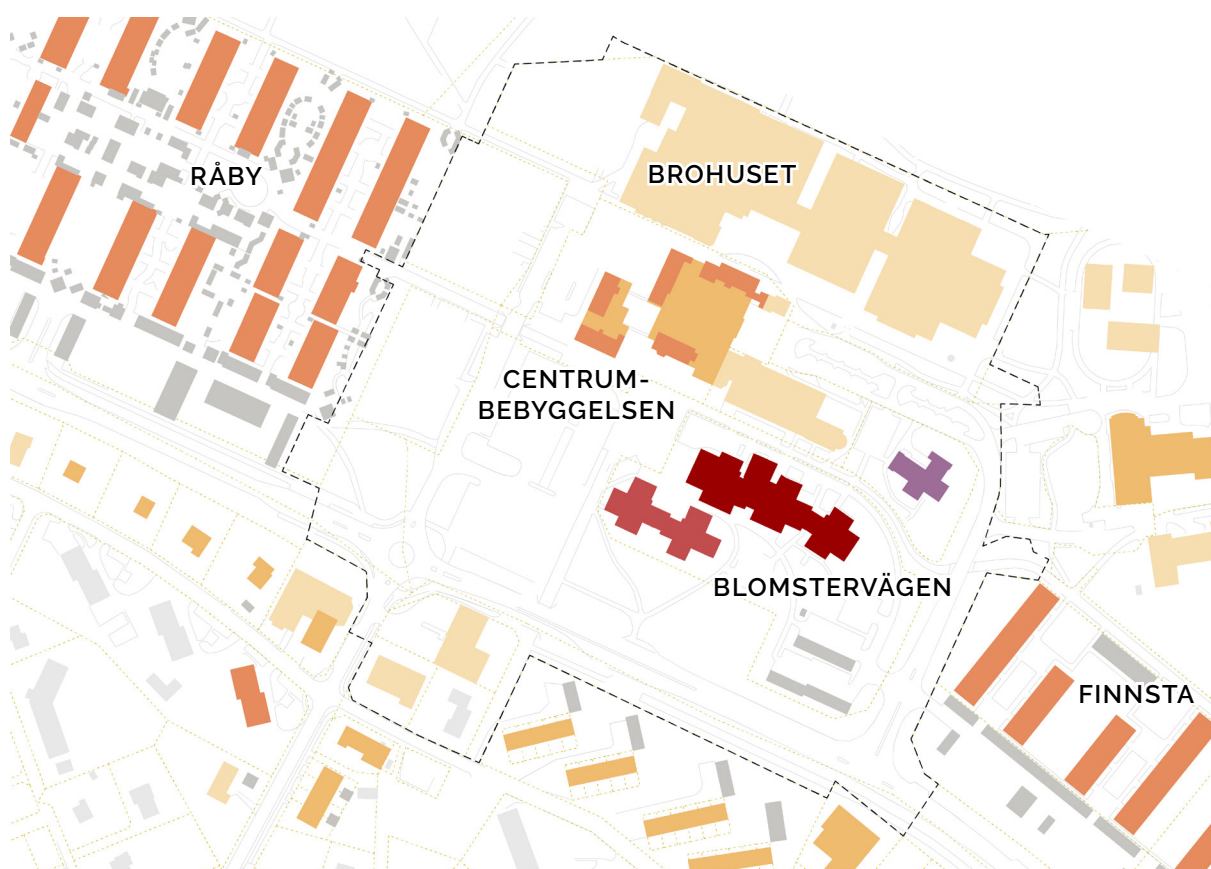
Sittbänkar i sten med träsisits och integrerade bronskulpturer.

Befintlig bebyggelse

Bro tätort speglar flera tidsepoker gällande arkitektur och planeringsideal. Centrala Bros stadsbild formas främst av tre huvudsakliga karaktärsdrag: historiska inslag från järnvägssamhället som utvecklades i början av 1900-talet, söder om Enköpingsvägen; miljöprogramsområden som Råby och Finnsta, typiska för 1960- och 70-talets funktionalistiska stadsplanering; och centrum där 1990-talets utveckling med utbud av service och handel gjort centrum till en viktig mötesplats för invånarna.

En BROkig karaktär formas av dessa olika lager. Tongivande för den befintliga bebyggelsen i centrum är sammanfattningsvis det enkla 60/70-talet och det lekfulla 90-talet.

I följande avsnitt redovisas en inventering av bebyggelsen inom planområdet samt områden som angränsar till planområdet (Råby och Finnsta), vilka är viktiga att förhålla sig till när ny bebyggelse tillkommer.

Våningsantal för befintlig bebyggelse i Bro.

VÅNINGSANTAL

	8 vån
	6 vån
	5 vån
	3 vån
	2 vån
	1 vån
	Komplementbyggnad
	Ej inventerad

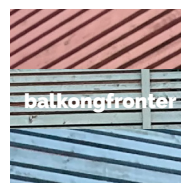
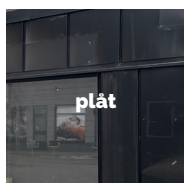
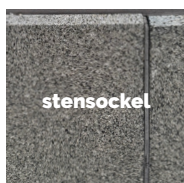
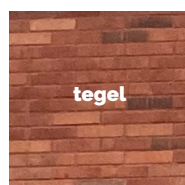
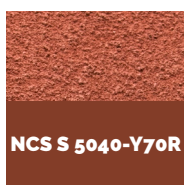
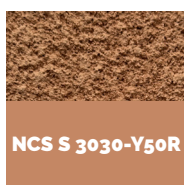
Centrumbebyggelsen

Centrumbebyggelsen i Bro, ritad av Arken arkitekter och uppförd på 1990-talet, består av kvarter i 1-3 våningar med ett varierat uttryck. Hus i olika form, färg och material inrymmer bostäder med upphöjda entrégårdar ovanpå lokaler i olika storlek. En variation i skala och volym, med tydlig vertikalitet i fasaden, skapar en finstämd småskalighet. Små lokaler och täta entréer skapar aktiva bottenvåningar och en omsorgsfull detaljrikedom bidrar till ett mångfacetterat uttryck.

Den befintliga centrumbebyggelsen har lokaler i bottenvåningen och bostäder i två våningar ovanpå.

Exempel på kulörer och material

Skala och byggnadstyp

Kvarter i 1-3 vån. Flerbostadshus på centrumbyggnader med upphöjda entrégårdar.

Tak

Levande taklandskap i och med varierande byggnads- och takföthöjd som inte nödvändigtvis följer fasaduppdelningen. Takutsprånget varierar; där våningsantalet är tre, är takutsprånget ca 0,6 m på huskropparnas långsidor; på gavlar samt i delar där våningsantalet är lägre är takutsprånget nästinll obefintligt. Husen har sadeltak med flack lutning (23 grader), belagda med röda tegelpannor och svart plåtomfattning. Övriga detaljer som bidrar till taklandskapet är ventilationskåporna vid gavlarna, upphöjda entrégårdar och glastak på enstaka delar.

Fasad

Byggnaderna har främst putsade fasader men rött tegel i halvtensförband förekommer också. De putsade fasaderna har en varm färgskala i röda, orange, och gula toner, men avvikande fasadkulörer som blå och grå förekommer på lägre byggnadsdelar. Plåtbeklädda delar av fasaderna förekommer på enstaka ställen. Stensockel i varierande höjd (från 0,5-2,1 m). Detaljer så som balkonger och räcken varierar i kulör och material. Dörrar, portar och fönster är huvudsakligen i aluminium och varierar gällande storlek och form.

Varierad bottenvåning.

Fönstertyp varierar men är i regel satta i en upprepande rytm. Vissa fönster, t.ex. på gavlar, kan skilja sig både i placering och färg och form. Burspråk förekommer på enstaka ställen på lägre byggnadsdelar. Balkonger utgör fritt placerade, utskjutande element och totalt är det få balkonger per fasadsida, 3-4 stycken. Balkongerna är ca 2,1x2,8 m med liggande träräcke i mot fasad kontrasterande kulör. Trapphusens smala uppglasade remsor bidrar till fasadernas uppdelning och tydliga vertikalitet.

Bottenvåning

Något högre våningshöjd än ovanliggande våningar. Stensockel i varierande höjd (0,5-2,1 m). Låga byggnadsdelar i valda lägen bidrar till variation och tillsammans med en del många bostads- och verksamhetsentréerna skapas en aktiv och händelserik bottenvåning. Många entréer har skärmtak (merparten bågformade) i olika storlek, skärmtak förekommer även över kiosk och bankautomat. Både bostads- och lokalentréer har som regel uppglasade dörrar med överljus och skärmtak. Låg bröstningshöjd på fönster i lokaler (ca 0,5 m).

Byggnadskomplement

Byggnadskomplement som är karaktärsskapande för centrumbebyggelsen är bland annat trappor med grind upp till bostadsgårdar, gångbro mellan upphöjda gårdar och inte minst skylten för Bro Centrum vid ett av centrumhusens takfot, riktad mot Enköpingsvägen.

Sockelhöjden varierar mellan 0,5-2,1 m och livar med över- eller underkant fönster.

Endast ett fåtal balkonger per fasad. Lägsta höjden för underkant balkong är ca 4 m.

Takfoten varierar ofta i takhöjd vilket bidrar till ett lekfullt och varierat taklandskap.

Bro centrum inhyser småskaliga verksamheter som aktiverar stadsrummet.

Elevation från söder.

Råby

Tegellamellerna i Råby byggdes mellan 1969-1972 i tidstypisk stil. Den ursprungliga bebyggelsen lämnade möjlighet för tillägg och på 1990-talet gjordes en omfattande omdaning av Arken arkitekter, med ambitionen att de likadana lamellerna skulle individualiseras "på kvarterets, trapphusets och lägenhetens nivåer" (Torbjörn Einarsson, Arkitektur 1/11 1993). Omsorgs- och lekfulla tillägg, olika material och kulörer samt varierade gårds- och gaturum med levande och småskalig karaktär förstärker varje kvarters unika identitet.

Grönskande gångstråk genom Råby. Kvartersmark avgränsas med staket och buskar.

Exempel på kulörer och material

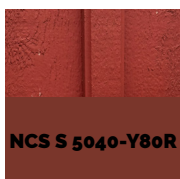
NCS S 2002-Y50R

NCS S 1515-Y20R

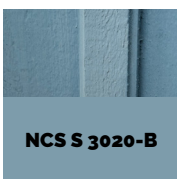
NCS S 3030-Y20R

NCS S 5040-Y80R

NCS S 4020-G10Y

NCS S 3020-B

"Färgerna markerar alltså kvarter, trapphus och lägenhet som skilda revir. Flera system överlagrar varandra till den grad att både väntade och oväntade och helt missförstådda färgkombinationer uppstår. [...] en puff till den boende: här startar Ditt revir, här kan Du börja sätta din färg och Ditt märke".

(Torbjörn Einarsson, Arkitektur 1/11 1993)

Skala och byggnadstyp

Lameller i 3 våningar, i två lägen är en våning påbyggd mot gavel (längst österut). Flerbostadshus. På 90-talet gjordes en omdaning för att försöka åstadkomma tydligare kvarter genom att lamellerna koplades två och två.

Tak

Flacka sadeltak (påbyggda) samt platta tak (original). Tegelpannor på sadeltak. Något varierande taklandskap främst tack vare tilläggen på 90-talet, utskjutande takfot vid påbyggda sadeltak men ej mot gavlar. Varje trapphus har sin egen färg på takfotspanel.

Fasad

Originalbyggnaderna uppfördes i gult tegel och på 90-talet slammades/putsades varannat kvarter för att med färg tydliggöra det nya kvartersmönstret. Respektive kvarters kulörer ligger inom samma färgsektor, men varje trapphus har en egen färg. Träpanel i olika kulörer förekommer vid balkonger, entréer, tillbyggnader samt bodar och tvättstugor. Balkonger finns längs hela ena fasaden mot gröna gårdar. De översta balkongerna har skärmtak. Balkongräcken är främst träpanel men andra material förekommer. På vissa balkonger finns utstickande balkongdelar, så kallade "predikstolar". Franska balkonger förekommer på enstaka ställen. I grunden är fönstersättningen enkel där rytm och fönstertyp upprepas längs fasaden. På tillbyggda delar samt på gavlar förekommer en större variation av fönstertyper och placeringen tycks mer slumpartad, även enstaka runda fönster förekommer. Troligtvis aluminiumfönster genomgående.

Uppdelning av kulörer bryter ner skalan på de långa fasaderna.

Småskaliga komplementbyggnader på gårdarna.

Väl omhändertagna bostadsentréer

Olika stilar möts i tillbyggnaderna i Råby.

Lekfulla fasadmotiv.

Bottenvåning

Bottenvåningen innehåller bostäder och är utformad i samklang med övriga våningar, inga direkta avvikelser förekommer. Uteplatser finns mot gården, på samma sida som balkongerna. Bostadentréerna är omsorgsfullt detaljerade med unika kulör- och materialvarianter för varje trapphus (uppglasade dörrar, sittbänk, träpanel, kakelomfattning runt entrédörr, skärmtak, tegelmur eller trästaket, cykelparkering).

Byggnadskomplement

På 90-talet tillkom nya komplementbyggnader, mindre tvättstugor och bodar. Detta förstärker variationen i skala, upplevelsen av mer slutna gårdsrum och varje gårds unika identitet/revir. Staket, häckar och plank avgränsar gångytor från gårdar/förgårdsmark. Spaljéer, pergolor och klätterväxter bidrar till en detaljrikedom. Byggnadskomplement och detaljer hör ihop med trapphusen gällande färgskala.

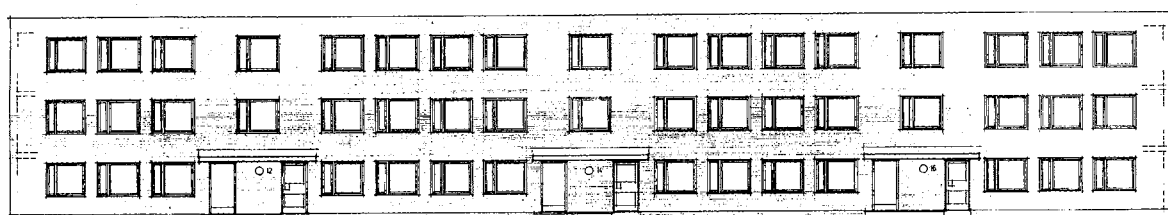
Omdaning av Råby bidrog till fler typer av fasadmateriäl.

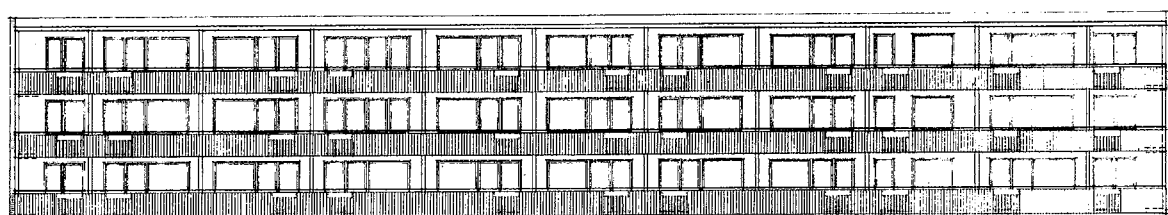
Småskaliga komplementbyggnader ramar in gårdsmiljöerna.

Gårdsmiljöerna avgränsas med staket och komplementbyggnader.

ENTRÉFASAD

BALKONGFASAD

Originalritningar av lamellerna i Råby.

Finnsta

Området Finnsta, som byggdes på 1970-talet, består av tidstypiska lamellhus i tre våningar med platta tak och fasader i mörkbrunt tegel. Till skillnad från Råby finns ingen variation i fasaduttryck mellan byggnadskroppar och bebyggelsen är mer eller mindre oförändrad sedan det byggdes.

Skala och byggnadstyp

Lameller i 3 våningar. Flerbostadshus.

Tak

Platta tak med papp eller plåt. Jämn takfot, inget takutsprång.

Fasad

Genomgående mörkbrunt tegel i halvtensförband. Utanpåliggande balkonger med samma upprepning, översta balkongen har skärmtak. Ljust målade träräcken och uteplats i samma "rad" som balkong. Enkel fönstersättning med samma upprepning av rytm och fönstertyper längs hela fasaden.

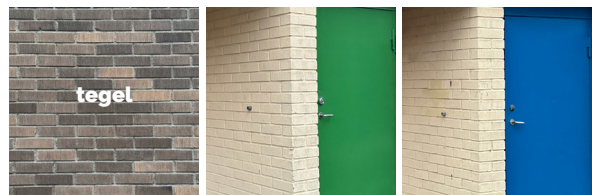
Bottenvåning

Bostäder i bottenvåning. Utformning i samklang med övriga våningar. Markerade entréer med skärmtak, utskjutande förråd med målat tegel samt olika kulör på dörr för olika huskroppar.

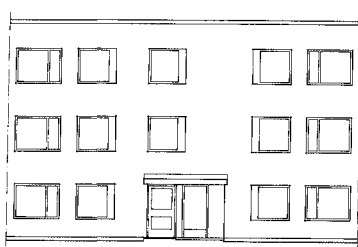

Uteplatser och balkonger.

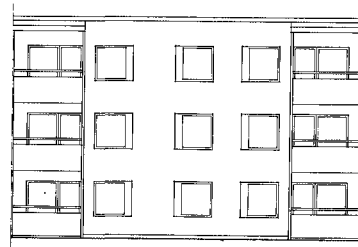
Exempel på kulörer och material

Sammanhållet fasaduttryck.

Originalritningar av lamellerna i Finnsta.

Punkthus vid Enköpingsvägen

Husen byggdes på 1980-talet. De högsta tegelbyggnaderna med postmodern karaktär knyter an till idealet "hus i park" och upplevs relativt slutna mot omgivande stråk.

Skala och byggnadstyp

Sammanhängande punkthuslänga i upp till 7 våningar. Flerbostadshus.

Tak

Flacka sadeltak samt valmat tak/tälttak med tegelpannor. Mycket litet takutsprång men variation i taklandskap på grund av byggnadernas varierande volymer.

Fasad

Fasaderna består av gult, orange och brunt tegel i halvstensförband. I höjd med överkant fönster på varje våning går horisontella band i stående stapelförband och avvikande tegelfärg. Bågformade fönsteröverstycken i betong/puts samt stora bågformade fönster med betong/puts omkring bidrar till byggnadernas karaktär. Balkongerna är halvt inbyggda, vissa balkonger är inglasade.

Bottenvåning

Bottenvåningarna upplevs slutna. Öppning/genomgång finns i ett läge mellan de stora byggnadsvolymer. Entréerna är uppglasade och inramade av träpanel i ljusblått och mörkrött och skärmtak.

Byggnadskomplement

En tillbyggd lokal i en våning med blå träpanel.

Exempel på kulörer och material

Södervänd fasad.

Tegel i olika nyanser.

Originalritningar av husen Blomstervägen sydväst.

Punkthus vid Blomstervägen

Ett punkthus som byggdes på 1980-talet. Den högsta tegelbyggnaden är även denna ett exempel på "hus i park" och upplevs ganska slutet mot omgivande stråk.

Skala och byggnadstyp

Punkthus i 8 våningar. Flerbostadshus.

Tak

Flacka sadeltak med tegelpannor och utstickande takutsprång. Något varierande taklandskap på grund av byggnadens volym.

Fasad

Orange tegel i halvtensförband. Bottenvåning markeras med horisontellt band i stående stapelförband i höjd med överkant sockelvåning. Balkongerna, både inglasade och öppna, är sexkantiga och ligger i samma lägen på varje våning. Fönstersättningen är enkel med upprepning gällande rytm och fönstertyper.

Bottenvåning

Bostäder i bottenvåning. Uteplatser i samma lägen som balkonger, enbart mot sydväst. Skärmtak vid entré.

Byggnadskomplement

Utstickande byggnadsdelar i form av förråd med gul träpanel och grönt plåttak.

Exempel på kulörer och material

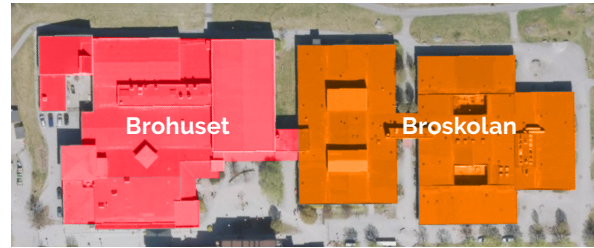
Originalritningar av Blomstervägen nordöst.

Typiskt exempel på hus i park.

Brohuset och Broskolan

Brohuset, som ansluter till Broskolan, är ett allaktivitetshus där bibliotek, simhall, café och andra mötesplatser förenas. Byggnadens karaktär varierar med funktion. Hela byggnadskomplexet är över 200 m långt och ansluter därför till flera områden i Bro.

Brohuset

Skala och byggnadstyp

1-2 våningar, kommunal byggnad/centrumbyggnad.

Tak

Varierande tak; platt, pulpet- och sadeltak. Inget/litet takutsprång. Tydligt markerad takfot vid bibliotek.

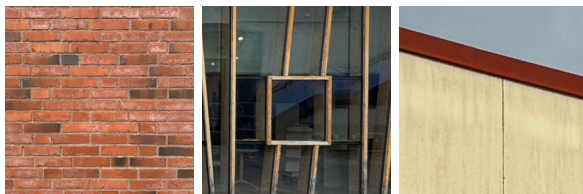
Fasad

Fasaduttrycket varierar delvis efter funktion. Stora delar har orange/rött/brunt tegel med högre byggnadsdelar i ljus skivmaterial. Utbyggnaden på simhallen är klädd i rött skivmaterial. Biblioteket, som är öppnar upp mot torget, skiljer sig från resten av byggnaden med en uppglasad träfasad med vertikalt mönster.

Bottenvåning

Den mest publika delen av Brohuset, där bland annat biblioteket och ett café ligger, vänder sig mot torget och har med den uppglasade fasaden en inbjudande karaktär. I övrigt är Brohuset ganska slutet.

Exempel på kulörer och material

Entrén till biblioteket vänder sig ut mot torget.

Biblioteket ansluter till Trygghetscentret. I bakgrunden syns Broskolan.

Trygghetscentret vänder mot en offentlig öppen yta. Entrén till sim- och sporthall ligger något gömt, till höger i bild.

Elevation av Brohuset och nuvarande Broskolan från söder.

Broskolan

Skala och byggnadstyp

1-2 våningar, kommunal byggnad.

Tak

Platt tak. Tydligt markerad takfot som går ner över fasad. I två lägen är byggnaden högre, där har lokalerna dubbel takhöjd. Två gårdar och ett atrium finns.

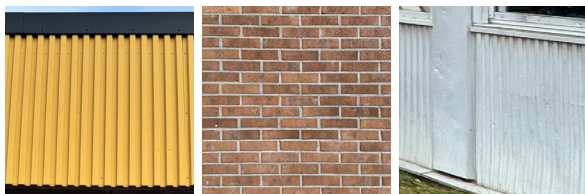
Fasad

Fasaden är orange/brun tegel i halvstensförband med gul korrugerad plåt i överkant. Runtom hela byggnaden finns fönsterband med vit/ljusgrå/metallfärgad korrugerad plåt kring.

Bottenvåning

Broskolan har en sluten karaktär med entréer långt från gångstråk. Flera entréer finns runt om skolan och huvudentrén är belägen mellan de två stora volymerna.

Exempel på kulörer och material

Karaktäristiskt takfot.

Entrén till fritidsgården vänder mot Brohuset och en offentlig öppen yta.

Huvudentrén till Broskolan ligger långt från anslutande gångstråk.

3. Strukturplan

Illustrationsplan

Illustrationsplan för Bro torg.

Föreslagen strukturplan innehåller ca 350 bostäder som varierar i både typologi och våningsantal. Högre bebyggelse i omkring 4 våningar koncentreras kring Enköpingsvägen och Norrgrindsvägen samt Bro torg. Lägre bebyggelse mellan 2 och 3 våningar kantar mindre gator och gröna gränder.

Den nya bebyggelsen skapar nya offentliga rum för Bros stadsliv och kvartersgemensamma gårdar för de boende. Bebyggelsen har bostadsentréer mot gatorna liksom verksamhetslokaler i gynnsamma lägen. De nya kvarteren kompletterar befintliga och ramar in och aktiverar Bro torg som berikas med en ny grön park tillsammans med fler ytor för lek, småskaliga evenemang, rogivande vistelse och möjliga uteserveringar. Stadsrummen präglas av mycket grönska och

är utformade för att bjuda in till vistelse samt är prioriterade för fotgängare och cyklister, de är dock alla tillgängliga med bil.

Köpmänvägen förlängs via en välkomnande entréplats, vidare norrut över Enköpingsvägen och utgör en småskalig lokalgata mellan Bro station och Bro torg.

Enköpingsvägens nya utformning som stadsgata aktiveras med bostadsbebyggelse och verksamhetslokaler i strategiska lägen.

Bebyggelsestruktur

Den nya bebyggelsen i Bro torg består av flerbostadshus och radhus i 2-4 våningar samt centrumbebyggelse i upp till 5 våningar. Blandningen av bostadstyper skapar varierade stadsmiljöer och en mångfald av boendekvaliteter. Bebyggelseskalan i 2-5 våningar skapar en småskalig variation. Aktiva fasader med handel och service i strategiska lägen skapar aktivitet och trygghet längs centrala stråk, på torg och platser. Den nya bebyggelsens skala relaterar främst till den befintliga centrumbebyggelsen (av Arken) men skapar även en brygga mellan de befintliga byggnadsskalorna som finns både inom planområdet liksom de intilliggande bostadsområdena där skalorna är lägre.

Blågrön struktur

Gröna gator och stråk kopplar ihop och tillgängliggör Bro torgs gröna torg, parker och platser. Alléträd bevaras och nya gatuträd planteras. Förutsättningar för hantering av dagvatten och skyfall i öppna blågröna system.

Trafikstruktur

Stadsgatan Enköpingsvägen

Enköpingsvägen utgör ett regionalt cykelstråk och har ett biltrafikflöde på cirka 6500 fordon per dygn.

Lågfartsgator

Lågfartsgator utformas med smala körbanor för att hålla nere hastigheten. Cirka 1000 fordon/dygn. Lågfartsgatorna utgörs till viss del av gator som går över torgmiljöer.

Bostadsgator

Barnvänliga gångfartsgator som snarare utformas som platser än gator med låg hastighet. Ca 300 fordon/dygn.

I Bro torg planeras ett tydligt, tryggt och lättorienterat nät av gator som består av stadsgata, lågfartsgator och bostadsgator. Alla gator ger plats åt gående och cyklister liksom motorfordon men karaktären och användningen varierar.

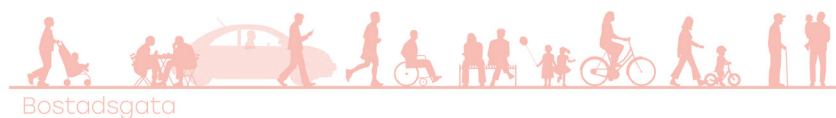
Inom planområdet finns en stadsgata, Enköpingsvägen. Det är ett långt stråk i öst-västlig riktning vars huvudsakliga funktion är att binda samman olika delar av Bro, men även olika delar av kommunen.

Lågfartsgatorna kopplar samman bostäder, verksamheter och målpunkter inom och kring Bro torg. Lågfartsgatorna är smalare, hastigheterna lägre och trafikmängderna mindre än på stadsgatan.

Bostadsgatorna utgör bostadsnära stadsrum utformade med mycket grönska och är prioriterade för gående, vistelse och lek. Här färdas motorfordon med mycket låg hastighet. Många av bostadsgatorna ligger på kvartersmark.

Den nya bebyggelsen ramar in gaturummen och har bottenvåningar med verksamhetsentréer, gemensamhetslokaler och bostadsentréer som bidrar till att aktivera de offentliga rummen. Hela miljön utformas för att stödja en hållbar och trygg livsstil med fokus på gång, cykel och kollektivtrafik.

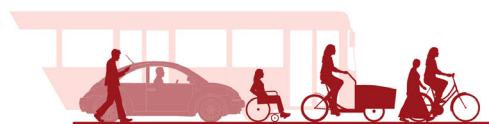
De olika gatutyperna beskrivs närmare i följande kapitel, 4. Gestaltungsprinciper.

Bostadsgata

Lågfartsgata

Stadsgata

4. Gestaltungs- prinzipier

Utgångspunkter och inspiration

Med avstamp i det befintliga

Bro tätort speglar flera tidsepoker gällande arkitektur och planeringsideal vilka beskrivs i kapitlet "Platsens förutsättningar". En viktig del i Bros karaktär är Arkens avtryck i och med centrumbebyggelsen och omdaning av Råby som gjordes under 1990-talet. Denna befintliga småskaliga och starka arkitektoniska karaktär har ett unikt identitetsskapande värde för Bro torg idag. En välavvägd och karaktärsskapande gestaltning är ett arv som även bör avspeglas i den nya årsringen av Bro torg.

Arkens principer

I tidskriften Arkitektur (1/11 1993) skriver Torbjörn Einarsson på Arken arkitekter, ansvarig för centrumbebyggelsen och omdaning av Råby, om tankarna bakom ny- och ombygget.

Nyckelorden som användes för Råby, där likriktade tegellameller gjordes om för att mer likna en kvartersstad, var kvarter och revir. Målet var att skapa tydligare individualisering på kvarterets, trapphusets och lägenhetens nivåer.

Detta åstadkom man med 4 huvudprinciper:

- Kvarters-/gårdsbildningar
- Finfördelning och småskaliga tillägg
- Individualiserad färgsättning
- Lekfullhet

Centrumbebyggelsen som också ritades av Arken har många likheter med omdaning i Råby, men kunde formas mer fritt och fick ett eget tydligt uttryck. Utifrån inventeringen kan några huvudprinciper utläsas:

- Småskalighet (låga våningsantal, bostäder på lokaler/centrumbyggnader, små lokaler - täta entréer)
- Varierade stadsrum utan tydliga baksidor
- Levande taklandskap (varierande höjder på takfot, lägre komplementbyggnader, utstickande byggnadsdelar)
- Varierat fasaduttryck (sammanhållen men kontrastrik färg- och materialpalett, vertikal fasaduppdelning, varierande sockelhöjd, lekfullhet)

Bros brokiga, småskaliga och välkomnande karaktär

Bro torgs nuvarande brokiga, småskaliga och detaljrika arkitektoniska karaktär är ett viktigt identitetsskapande kapital att bygga vidare på. Miljöerna skapar välkomnande mötesplatser där olika aktiviteter kan äga rum och där bebyggelsen med sin välavvägd färgsättning och lekfulla detaljrikedom skapar inspirerande intryck. Att förvalta detta arv och inspireras av det befintliga, genom en variations- och detaljrikt gestaltad arkitektur och småskaliga och inbjudande stadsrum är en viktig utgångspunkt i framtidens utbyggnad av Bro torg.

Det befintliga och brokiga som utgångspunkt

Framtida Bro torg tar sin utgångspunkt i dess befintliga karaktär. Det handlar både om den arkitektoniska gestaltningen men även om stråk, träd, vegetation och material som bevaras eller återbrukas, vilket både bidrar till att väva ihop det nya med det befintliga liksom ett sätt att bygga vidare på Bros brokiga men ändå sammanhållna karaktär.

Variationsrika och välkomnande offentliga rum

Bro torgs stadsrum är gestaltade för stadslivet. Gemensamt för alla centrala stadsrum är att de är utformade för att bjuda in till möten och vistelse samt ge plats för grönska och dagvattenhantering. Här finns en mångald av olika torg, parker och små platser med ett innehåll och utbud som ger möjlighet för olika aktiviteter. Gatornas utformning är designade för en flexibel användning, för långsamma hastigheter och för att prioritera fotgängare och hållbara transporter.

En nära, småskalig och trivsam kvartersstad

Genom att komplettera och koppla ihop befintliga stadsrum och kvarter med nya kan Bro utvecklas till en nära och småskalig kvartersstad. Bebyggelsen ramar in och aktiverar stadsrummen och bygger vidare på Bros befintliga småskalighet. Bro torgs framtida signum är en variations- och detaljrikt gestaltad arkitektur och småskaliga och inbjudande stadsrum.

Allmän platsmark

Målet för Bro centrum är att utvecklas till en blandad stadsdel med en socialt och fysiskt inkluderande miljö som är tillgänglig, trygg och tillitsfull. Den småskaliga karaktären är central för identiteten och bör utgöra basen i förtätningen av Bro centrum. En variation av gator och stadsrum utgör möjligheter för olika människor att mötas. Grönskan är en viktig del av gatumiljöerna där träd, regnträdgårdar och planteringar bidrar till att skapa Bro torgs lummiga och gröna karaktär.

Pergola med gungor kan bjuda in till både lek och vila. Nya Hovås, Göteborg.

Gestaltungsprinciper för allmän plats

1. Utgå från befintliga värden

- Utgå från skalan på befintliga byggnader.
- Utgå från och befintliga rörelsemönster stärk stråk mellan viktiga målpunkter.
- Bevara trygga stråk för barn.
- Integrera insikter och idéer från dialogprocessen och barnkonsekvensanalysen.
- Bevara befintliga träd samt vegetation som skapar skugga och tillför rumsbildning.
- Tillvarata den befintliga tekniska infrastrukturen, såsom vägar, ledningssystem och markmaterial.

2. Tydliga offentliga rum

- Utforma en variation av olika typer av platser och stråk som stärker områdets identitet och attraktivitet.
- Skapa allmänna platser som är öppna, tillgängliga, tydligt offentliga och väl avgränsade mot kvartersmark.
- Lyft fram och tillgängliggör Stjärnparken och Mulleskogen genom tydligt exponerade och inbjudande entréer.

3. Gator för stadsliv

- Skapa gaturum som inbjuder till vistelse och social samvaro.
- Utforma gatorna som offentliga stadsrum med låga hastigheter prioriterade för fotgängare och cyklister.
- Etablera ett sammanhängande nät för gång- och cykeltrafik som kopplar området till omgivningen.
- Skapa trygga gångstråk med hänsyn till både ljusa och mörka tider på dygnet.
- Skapa ett pärlband av platser för vistelse, lek och sociala aktiviteter.

4. Inbjudande rum för vistelse

- Utveckla torg och platsbildningar med innehåll som kompletterar det befintliga utbudet och samtidigt möter nya behov.
- Skapa en variation av platser som erbjuder både aktiva och rofyllda rum.
- Ta hänsyn till ljus-, vind- och solförhållanden i de offentliga rummen och utforma varje plats utifrån dess unika förutsättningar.
- Vidareutveckla trygga och jämlika mötesplatser som attraherar människor i olika åldrar och med olika social och kulturell bakgrund.

5. Flexibla och robusta miljöer

- Skapa flexibla utformningar som möjliggör varierad användning för olika årstider och olika behov över tid.
- Utforma allmänna platser med hållbara och robusta material som förenklar skötsel och minskar behovet av underhåll och långsiktiga kostnader.

6. Stadsrum för stärkt ekologisk struktur och klimatanpassning

- Bevara naturmark och befintliga träd i så stor utsträckning som möjligt och ge dem en central roll i gestaltningen.
- Välj träd och växter medvetet för att både stärka den lokala ekologin och skapa platser med tydlig identitet.
- Tillvarata landskapets kapacitet att leverera ekosystemtjänster, exempelvis genom att:
 - använda gator och stråk för dagvattenhantering,
 - plantera träd som ger vindskydd och skugga,
 - använda vegetation för temperaturutjämning,
 - skapa planteringar som gynnar pollinering och biologisk mångfald.
- Integrera hållbara dagvattensystem där mark, växtlighet och vattensamlingar renar vatten och balanserar flöden. Systemet ska vara dimensionerat och höjdsatt för att minska sårbarheten vid skyfall.

Gator

Stadsgatan Enköpingsvägen

Enköpingsvägen omdanas från genomfartsled till en stadsgata som binder samman Bros olika delar och stärker den småskaliga karaktären.

Omvandlingen från led till gata innebär fortsatt att Enköpingsvägen rymmer alla typer av fordon, men att dess breda ytor används mer effektivt. Det ger plats för fler träd och planteringar. Växtligheten gör inte bara gatan trevligare utan gör även att möjligheten att tillvarata dagvatten och hantera skyfall ökar.

Enköpingsvägen utgör en del av Stockholms regionala cykelnät och cykelbanorna har byggts ut under de senaste åren. Planen bygger vidare på dessa förbättringar genom att separera gående och cyklister samt öka trafiksäkerheten och utrymmet i korsningarna. Sektionen möjliggör för en stadsmässig och trafiksäker utformning med dubbelsidig, enkelriktad cykling.

Korsningen Enköpingsvägen Köpmanvägen utgör en viktig plats för att koppla ihop norra och södra Bro samt förtydliga stråket från Bro station till Bro torg. Den nya korsningen ges en utformning som skapar tryggare och generösare passager för fotgängare och cyklister.

Utvecklingen av Enköpingsvägen innebär att bostäder och verksamheter placeras längs med gatan. Angöring sker i första hand på kvarteretsmark.

Flexytor, vars funktioner kan ändras efter behov, ligger i nivå med gångytan. Flexytorna ger bland annat förutsättningar för hantering av dagvatten och skyfall i öppna blågröna system. De nedsänkta planteringsytorna i flexytorna längs Enköpingsvägen är väl tilltagna för att kunna hantera dagvatten och skyfall samt för att möjliggöra en artrikedom som gynnar den biologiska mångfalden i området.

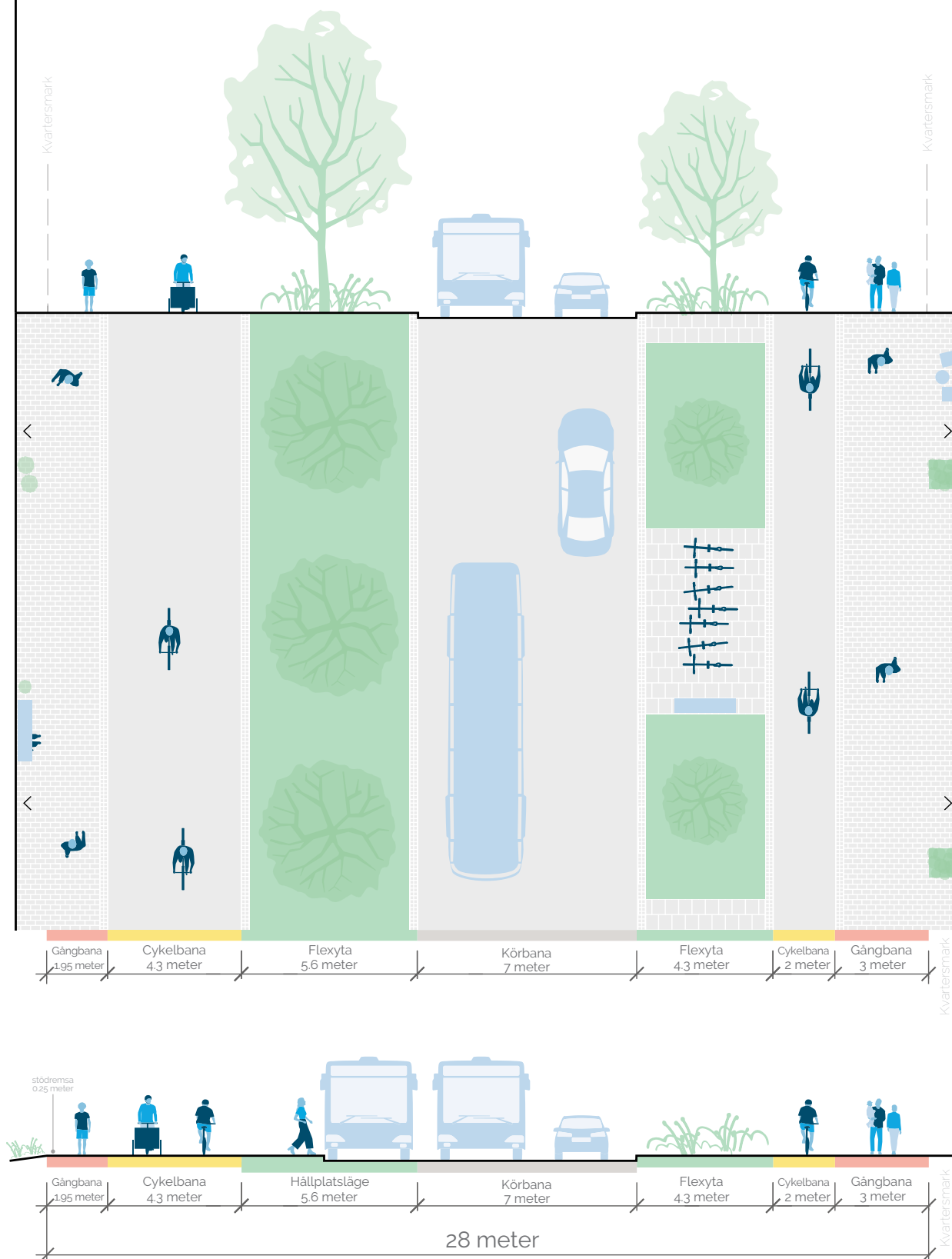
Cykelbana avgränsas från motortrafikytan med flexytor som bland annat möjliggör plats för grönska och cykelparkering. Malmö

Designprinciper stadsgatan Enköpingsvägen

- Markmaterial längs den del av Enköpingsvägen som går genom planområdet bör samordnas med övrig sträcka
- Markmaterial på gångytan och i flexytorna bör inte vara asfalt
- Dagvatten leds till träd och regnträdgårdar via skelettjordar
- Förgårdsmark möjliggör småskaliga möbleringar och planteringar
- I korsningen med Köpmanvägen bör Enköpingsvägen utformas med ett avvikande markmaterial (plattor eller dylikt) för att minska hastigheten och tydliggöra vikten av stråkets fortsättning till Bro torg

Typsektioner Enköpingsvägen

Den övre sektionen illustrerar Enköpingsvägen strax öster om korsningen med Köpmanvägen/Norrgrindsvägen. Den undre sektionen illustrerar hållplatsläge och gångbana som ansluter till grönska. Sektionerna är typsektioner och exakta mått kommer säkerställas i kommande projektering.

Lågfartsgator

Köpmanvägen, Norrgrindsvägen, Blomstervägen och torgstråk

Biltrafiken på lågfartsgatorna utgörs av lokaltrafik som ska till och från bostäder och verksamheter i området. Dessa gator har därför små mängder biltrafik. Cyklar och bilar kör i blandtrafik medan ytorna för gående och grönska är generösa.

Lågfartsgatorna utformas för hastigheter på max 20 km/h. Det görs främst genom att använda andra markmaterial än asfalt och lokala avsmalningar.

Här finns inga höjdskillnader eller kantstenar utan hela sektionen är i en nivå för att få en effektiv och mer flexibel gata där utrymmen kan användas på flera sätt. Olika delar av gatan separeras med hjälp av träd, planteringar, möbler och olika markmaterial och plattsläggningar.

Angöring sker i första hand på kvartersmark. I undantagsfall ges utrymme för angöring i flexzonen.

Flexytor, vars funktioner kan ändras efter behov, ligger i nivå med gångytan. Flexytorna ger förutsättningar för hantering av dagvatten och skyfall i öppna blå-gröna system.

Gaturummen prioriterar vistelse och förses med platsbildningar av olika karaktär som stärker orienterbarhet och skapar variation. Platserna får en omsorgsfull gestaltning med bearbetade ytskikt, vegetation och sittplatser.

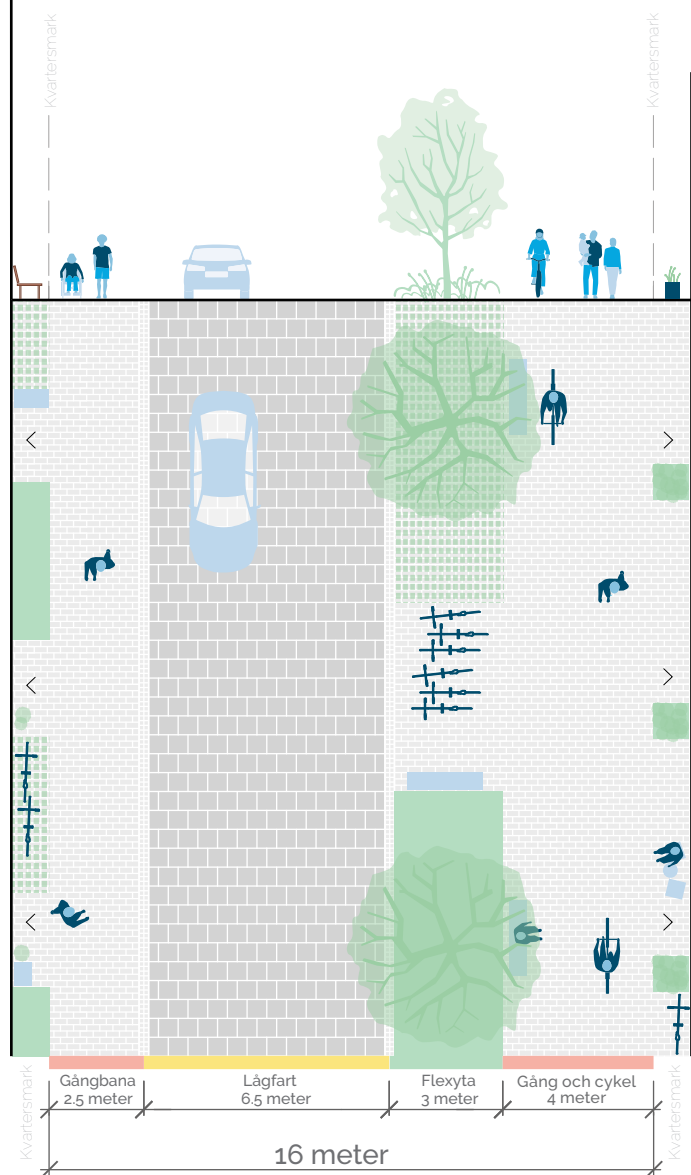

Angöring i flexyta. Flexytan, vars funktioner kan ändras efter behov, ligger i nivå med gångytan. Wien.

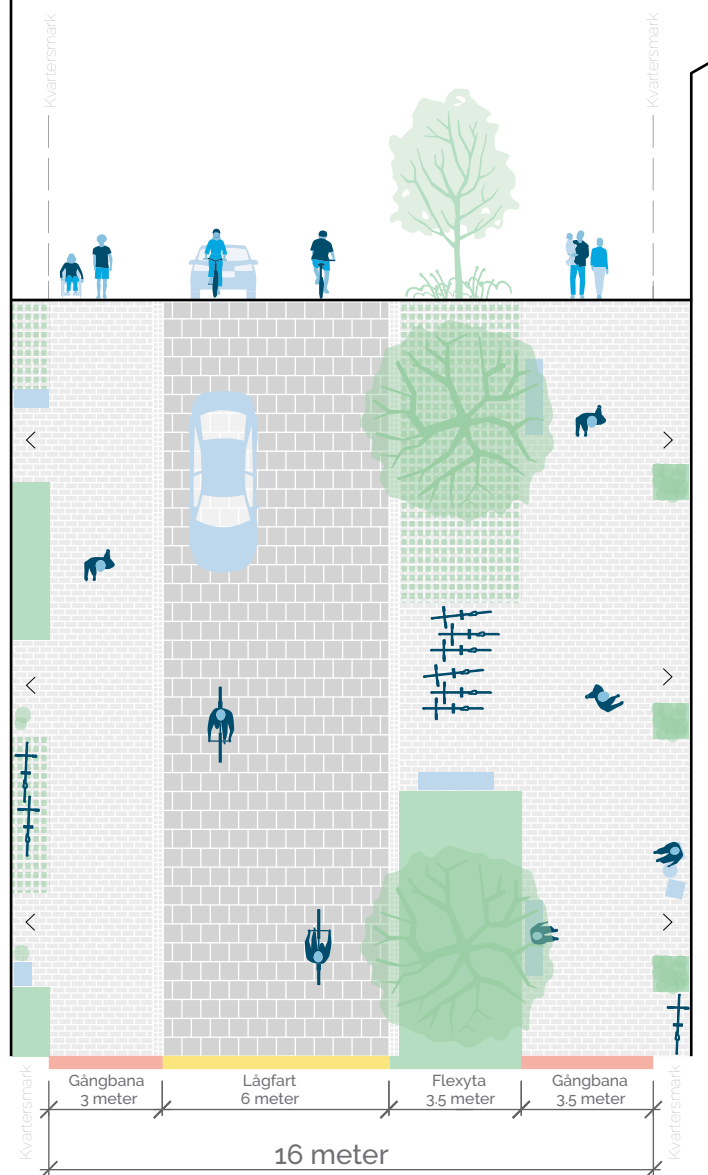

Lågfartsgata. Västra hamnen, Malmö.

Typsektion lågfartsgata Norrgrindsvägen

Typsektion lågfartsgata blandtrafik

Sektionerna är typsektioner och exakta mått kommer säkerställas i kommande projektering.

Designprinciper lågfartsgator

- Markbeläggning på körbanor, gångbanor samt flexytor bör utgöras av plattor eller marksten
- Dagvattnet leds i första hand via dagvattensystemet med rännstensbrunnar men även till stadsträden via skelettjor.
- Förgårdsmark möjliggör småskaliga möbleringar och planteringar
- Flexytorna utgörs av träd och gröna planteringar samt ytor för sittmöbler och cykelparkering

Bostadsgator

Del av Blomstervägen, Råbystigen, Idrottsstigen, Brostigen och nya bostadsgator

Bostadsgatorna är 10 m breda gångfartsgator där trafiken sker på de gåendes villkor. Precis som i lågfartsgatorna utformas bostadsgator utan nivåskillnader. Några av de markerade gatorna är reglerade som GC-väg (streckad linje).

Här kör enbart enstaka bilar som ska fram till bostäder och i vissa fall verksamheter i mycket låg hastighet. Gatorna utformas i stället med vistelse och grannskapets sociala behov i fokus.

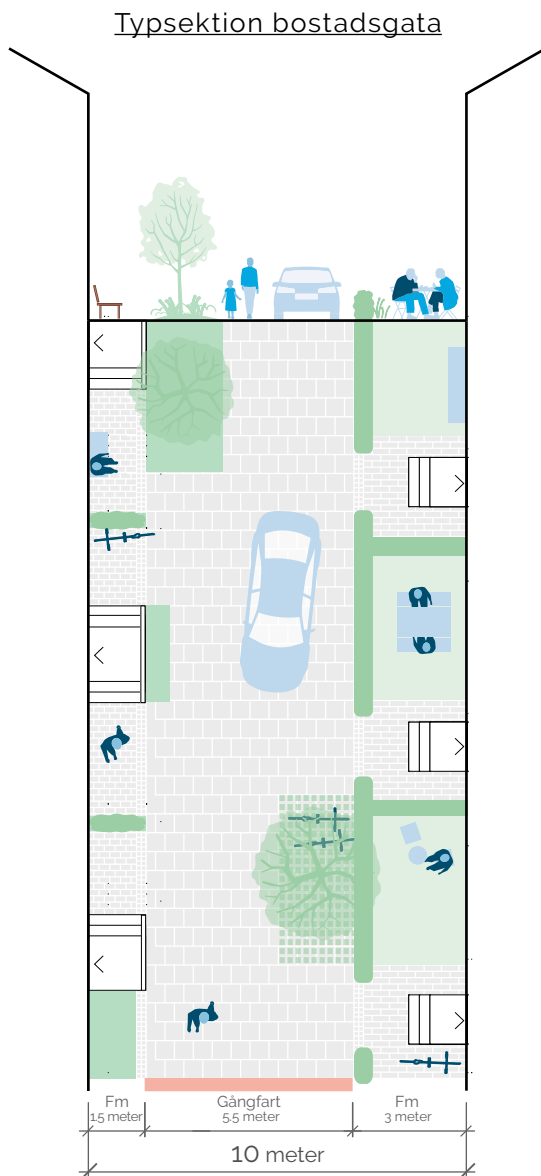
Gatorna kantas av en till tre meter små privata trädgårdar kopplade till enskilda bostäder. Trädgårdarna ramar in gatorna och bidrar med grönska, variation och trygghet genom bostädernas entréer. Förgårdsmarken är bredare längs med soliga fasader.

Gatorna ser till att alla byggnader uppfyller kraven på tillgänglighet och åtkomlighet med olika typer av fordon men utformningen gör att dessa varierar i sidled och bredd, men en körbar yta finns alltid längs med. Hastigheterna begränsas med hjälp av träd, planteringar, möbler och markmaterial.

Delar av Blomstervägen är ett viktigt blågrönt barnstråk med lekfulla regnträdgårdar. Här finns informationsskyltar, hoppstenar, färgsprakande planteringar, vattenrörelser och svalkande skugga. Planteringarna stimulerar sinnen med färger, former, dofter, porlande ljud samt sittplatser i skugga

Bostadsgatorna prioriterar vistelse och trygghet. *Bostadsgata i området Houthaven, Amsterdam.*

Sektionen är en typsektion och exakta mått kommer säkerställas i kommande projektering.

Del av Blomstervägen fungerar som ett blågrönt stråk med lekbar karaktär. Bostadsgata i området Houthaven, Amsterdam.

Föräldragårdar ramar in gatorna och bidrar med grönska, variation och trygghet genom bostädernas entréer. Bostadsgata i området Kartoffelrækkene, Köpenhamn.

Designprinciper bostadsgator

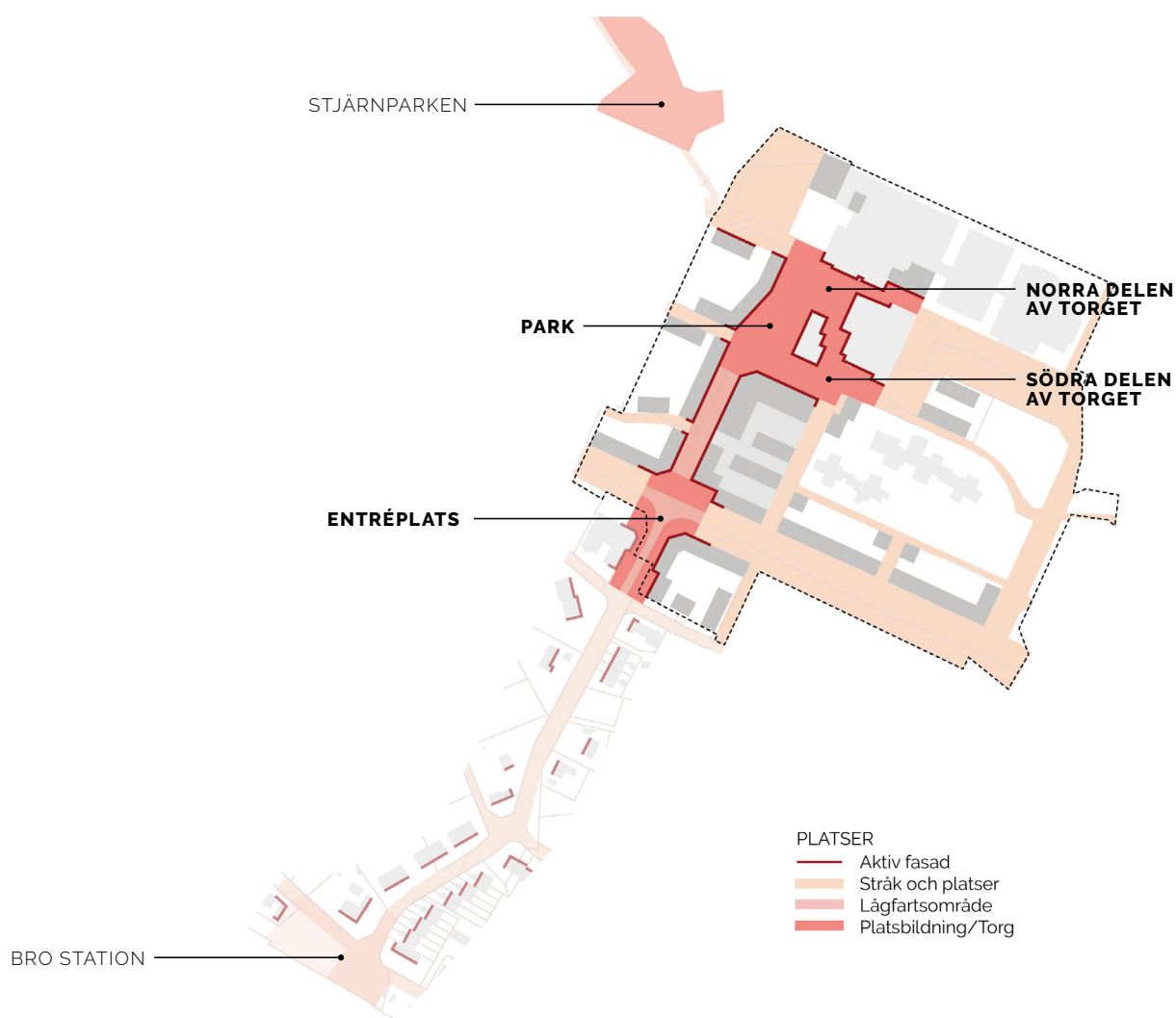
- Markbeläggning bör utgöras av plattor eller marksten som ger karaktär till gatan, dämpar hastigheter samt visar att gaturummet är ett prioriterat rum för vistelse
- Markmaterialet på gångfartsytan bör inte vara asfalt
- Dagvattnet leds i första hand via dagvattensystemet med rännstensbrunnar men även till planteringsöar
- 1-3 meter förgårdsmark kan bidra till grönska och variation längs gatorna

Allmänna platser och parker

Bro torg utvecklas med både nya och upprustade parker och torg som kompletterar varandra och stärker helheten. Längs med promenaden från Bro station i söder till Bro torg i norr finns ett pärlband av småskaliga offentliga platser som skapar identitet. Platserna är variationsrika i både utformning, karaktär och innehåll och kompletterar varandra. De är gröna, offentliga rum som bidrar till möten, aktivitet, lek och inspiration men utgör också möjlighet till paus och rekreation.

Torgen liksom parken är placerade längs med stråk där många människor rör sig, vilket bidrar till att de är synliga och närvarande i människors vardag.

Platsernas gestaltning och innehåll inspireras av sitt läge i Bro och samspelar med sin omgivning. Lekfullhet, synliggörandet av årstidernas skiftningar liksom stimulans för olika sinnen präglar platsernas karaktär och gestaltning. En hög kvalitet på träd, planteringar och material tillsammans med konst, ibland i form av lekskulpturer, samt en välavvägd belysning skapar attraktiva och trygga mötesplatser för alla åldrar liksom för både boende och besökare.

Översikt av kopplingen mellan Bro station och Bro torg.

Entréplats

Detta är en samlad plats som annonserar och skapar en länk över Enköpingsvägen till Bro torg. Den består av mindre rumsbildningar som innehåller planteringar, sittplatser, lek och uteserveringar samt verksamheter i bebyggelsens bottenvåningar. Denna plats markerar början på Bro centrum. Markbeläggningen

på platsen signalerar att bilar ska sänka sin hastighet och lämna företräde för fotgängare och cyklister. Den sammanhållna markbeläggningen skapar också en småskalig torgkänsla snarare än ett storskaligt trafikrum.

Vy över entréplats, utsnitt ut illustrationsplan.

Park

Parken utgör en grön länk mellan Norrgrindsvägen, Bro centrum och Stjärnparken. Här finns plats för både aktivitet och lugn, mitt i Bro.

Parken är viktig för att hantera dagvatten och skyfall och utformas nedsänkt för att hantera skyfallsvolymer. Detta skapar även potential för slänter eller trappor i soligt läge samt en spännande lekmiljö.

För att skapa förutsättningar för sociala aktiviteter, som t.ex. boule och kubb, föreslås en platt och flexibel yta i norra delen av parken.

Parkens grönska består av träd, flerstammiga buskar och lummiga perennplanteringar som ramar in och skapar ombonad känsla vid umgängesytor.

Planteringarna består av exotiska och inhemska arter med regional förankring för att skapa ett resilient växtbestånd och öka den biologiska mångfalden.

Belysning finns längs alla stråk och vid umgängesytor. Mer identitetsskapande belysning finns på utvalda ställen.

Torget

Torget är Bros centrala mötesplats och centrum med samlad offentlig och kommersiell service, restauranger, caféer, uteserveringar, kultur, lek och gröna små platsbildningar.

Båda torgen förblir oprogrammerade för att erbjuda flexibilitet med möjlighet för marknader och evenemang. Torgens befintliga markmaterial, sittplatser och planteringar bevaras i så stor utsträckning som möjligt.

Den norra delen av torget präglas av Brohusets innehåll såsom bibliotek, utställningar, scenkonst och café

vilket kan spilla ut och aktivera torget. Befintliga sittplatser och planteringar vävs samman med den nya parken.

I passagen mellan Brohuset och centrumbebyggelsen planteras träd.

Den södra delen av torget ramas in av nya och befintliga planteringar och ger plats åt uteserveringar i soligt läge.

Runt hörnet från det södra torget finns en parkeringsyta vars gestaltning hänger samman med torgytan.

Vy över torg, utsnitt ut illustrationsplan.

Markparkering

Markparkering inom planområdet ska vara väl omhändertagna ytor och gestaltas för att vara visuellt attraktiva då de är en del av stadsrummet och de boendes vardagsutsikt. Markparkeringen bör utformas som torgytor och utgör därmed flexibla ytor vars funktion kan förändras efter behov.

Designprinciper för markparkering

- Utformas som flexibla ytor vars funktion kan förändras vid behov
- Markbeläggning bör utgöras av plattor, mark- eller gatsten
- Ramas in av träd och planteringar med jämna mellanrum

Parkeringsytorna i Bro torg ska vara väl omhändertagna ytor. De bör gestaltas för att vara visuellt attraktiva och kunna användas flexibelt. *Parkeringsyta, Amsterdam.*

Bevarande av markmaterial

Den befintliga markläggningen i Bro torg bevaras i så stor utsträckning som möjligt, där inte ombyggnationer och schaktning försvårar detta. Illustrationen redovisar de ytor där markmaterial bör vara möjliga att bevara.

Om ombyggnationer och schaktning behöver göras bör markmaterialet i så stor utsträckning som möjligt återanvändas på samma eller annan plats inom planområdet.

Den orange ytan illustrerar markbeläggning som bör kunna bevaras inom planområdet.

Inspirationsbilder platser och parker

Återbruk av befintligt markmaterial bygger vidare på Bros brokiga karaktär. *Masthammsgatan, Göteborg.*

Parkens gränssnitt kan vävas samman med befintligt torg. *Norra Sorgenfri, Malmö.*

I parken kan naturinspirerade lekytor finnas. *Ensjö, Oslo. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.*

Belysning

Välkomnande, ljust och tryggt är ledord för Bro torgs atmosfär kvälls- och nattetid. Med god belysning skapas en attraktiv boendemiljö, möjlighet till utevistelse och möten mellan människor kvällstid och en trygg miljö att komma hem till efter sena arbetspass. Ljuset ska lyfta fram omgivningens karaktär, vara av god kvalitet och finnas där människor vistas.

Skapa en god ljusmiljö

Det är viktigt att ljussättningen underlättar för orienteringen i området. Ljuset ska leda invånarna till viktiga platser och göra området lättöverskådligt och tryggt. GC-vägar och gator, korsningar och övergångsställen, fasader, entréer, träd, lekplatser, torg, parker och övriga platser där människor vistas ska vara ljussatta. Alla "mörka vrår" längs gator ska belysas så platsen upplevs trygg och överblickbar. All belysning ska gestaltas i samspel med omgivningen.

Lekfull belysning

För att göra platserna längs pärlbandet attraktiva kvällstid bör belysningen lyfta fram design och förstärka grönska och struktur. Trygghet skapas genom att platserna är genomsiktliga och överblickbara. Ljussatt träd och mark med ett dynamiskt ljus och låt ljuset samspela med lekredskapens utformning på ett kreativt sätt.

Planera utformning och placering av elskåp redan i projekteringsstadiet, så att detta görs på ett estetiskt och tilltalande sätt. Elskåpen kan målas på ett lekfullt sätt av en konstnär där det passar in i miljön. Annars placeras och målas de så att de inte stör övrig gestaltning.

Ljuskvalitet och armaturer

Använd ljuskällor med färgtemperaturen 3000 Kelvin över hela området. Detta ger en behaglig harmoni. Vill man frångå färgtemperaturen i specifik gestaltning på något ställe ska detta motiveras.

Använd ljuskällor med god färgåtergivning, minst Ra 80. Smarta belysningssystem och hållbara ljuskällor ger en långsiktighet med hög energieffektivitet. Ljuskvalitet ska vara relativt hög för att skapa trygghet.

Ingen belysning får blända. Detta handlar främst om att använda lyktor och gatuarmaturer med ett opalt glas eller avbländande prisma, där LED-dioderna inte syns för blotta ögat. Strålkastare ska riktas så att de inte bländar från något håll där människor rör sig.

Linspänd belysning ger möjlighet till en jämn ljusbild på Bros gator och torg och används generellt i hela området. Belysningen projekteras i ett tidigt skede för att säkerställa att respektive fasad blir utformad på ett sätt som medger fästning av linor. I de fall byggnader inte finns tillgängliga för fästen används spännstolpar. Planera även in fasadarmaturer för att förstärka allmänbelysningen.

Lekfull och karaktärsskapande belysning. *Norrtälje hamn.*

Konst och kultur

Konstnärlig gestaltning kan hjälpa till att bilda en berättelse kring Bro eller fungera som ett titthål in i den lokala historien, vilket stärker identiteten och skapar en nyfikenhet kring framtiden. Viktiga platser för konst är de offentliga miljöerna vid parker och torg.

Konsten i det offentliga rummet

Offentlig konst är identitetsskapande och kan göra att vi känner tillhörighet och gemenskap.

Konsten i Bro torg bör grundas i en inkluderande och medskapande konstprocess där även de tillfälliga rummen och tillfälliga aktiviteter spelar en aktiv del i den utbyggda detaljplanen. Att ta vara på befintliga objekt, t. ex. de målade stenhumlorna, och på befintligt markmaterial i en ny kontext är exempel på hur detta kan gå till.

Befintlig konst

Den befintliga bronsskulpturen 'Flöjtspelerskan' som idag står söder om centrumbebyggelsen kommer behöva flyttas i samband med utvecklingen av Bro torg. Ett lämpligt läge för konstverket kan vara den nya parken.

Belysningskonst

Belysningskonst är ett önskvärt inslag i Bro både gällande små verk och större i t.ex. områdets parker. Målet är att ge platserna en speciell och karaktäristisk prägel som bidrar till en ny upplevelse av Bro under dygnets mörka timmar. Det kan innefatta projektioner av mönster, former och färger eller vara lysande element som bildar synliga landmärken i miljön.

Konsttävling och samarbete med konstnärer

För att säkerställa konsten i Bro torg är det viktigt att involvera konstnärer i ett tidigt skede. Konstnären kan bidra med nya perspektiv och i ett nära samarbete med t.ex. landskapsarkitekt kan kvaliteten på gestaltningen bli högre och kostnaden bli lägre.

Bro torg ämnar följa enprocentsregeln vilken är en ekonomisk princip för offentlig konst som innebär att cirka en procent av den totala budgeten avsätts för konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnad.

Kultur

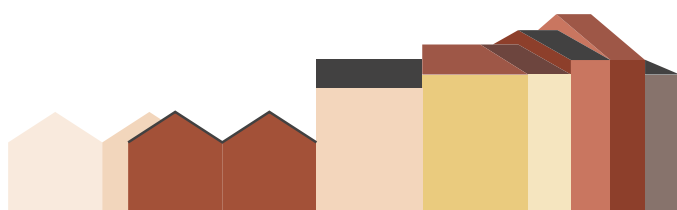
Kultur är betydelsefullt för Bro torg på många sätt. Den kan till exempel fungera som marknadsförare och bidra till ökad attraktivitet i området. Ett levande kulturliv ökar attraktionskraften och lockar när människor ska välja boende. Kultur kan locka ut människor i det offentliga rummet. Vidare hjälper kulturen handeln och restaurangnäringen och bidrar att befolka staden, inte minst kvällstid.

Kvartersmark

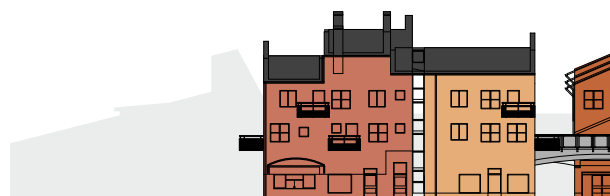
Bro torgs signum är brokigheten, inspirerat av den befinliga arkitekturen i centrum och i anslutning till planområdet. Ny bebyggelse i Bro torg ska ha en varierad, småskalig arkitektur som samspelar med befintlig bebyggelsekaraktär och relaterar till intilliggande stadsrum.

Kvarteren i Bro torg har en variation i skala, byggnadstyp och fasadliv inom varje kvarter. *Pontona, Nyköping.*

Ny bebyggelse

Befintligt centrumbebyggelse

Gestaltungsprinciper för kvartersmark

Kvartersform

Radhus och flerbostadshus

Den tillkommande bebyggelsen i Bro torg ska koppla an till den befintliga bebyggelsen, inte minst gällande skala. Bebyggelsen består av radhus, parhus och flerbostadshus i 2-5 våningar. En blandning av flerbostadshus, radhus och/eller parhus bör förekomma i varje kvarter. Andel flerbostadshus och radhus/parhus varierar beroende av vilket stråk kvarteret möter.

Variation i fasadliv

Vissa huskroppar längs med bostadsgator och Blomstervägen dras bak från fastighetsgräns för att skapa variation i fasadliv. Avstånd från fastighetsgräns kan variera mellan en till tre meter.

Öppningar i kvarteret

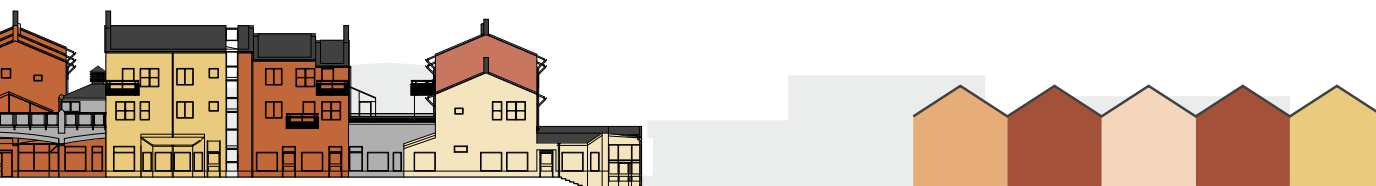
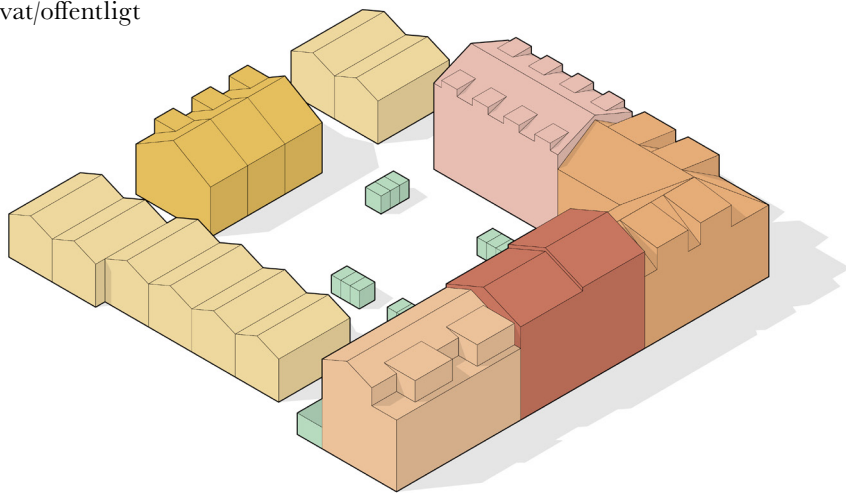
Öppningar i kvarteren bryter upp långa fasader och avgränsas mot gata med staket, plank, buskar eller småskaliga komplementbyggnader. Detta ramar in gårdsmiljön, skapar en tydlighet i privat/offentligt och bidrar till en variation i skalan.

Öppning mellan bostadsbebyggelse i kvarter bör vara mellan 6-12 m. Avgränsning i öppning, som t.ex. staket bör inte vara högre än 1,8 m.

Kvartersöppningarna kan också rymma miljörum, cykelparkering och angöring för rörelsehindrade.

Komplementbyggnader

Småskaliga komplementbyggnader för t.ex. cykelparkering och förråd kan finnas i anslutning till fastighetsgräns eller på den kvartersgemensamma gården. Dessa skapar en variation i skalan och hjälper till att rama in gårdsmiljön. Högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 3,5 m. Enskild komplementbyggnads area får inte överstiga 40 kvm.

Ny bebyggelse

Taklandskap

Varierat taklandskap

Ett varierat taklandskap skapar en lekfullhet och hjälper till att bryta ner skalan på kvarteren.

Varierad takfotshöjd kan åstadkommas på olika sätt. Dels genom att variera våningsantal och dels genom att inrymma bostäder i byggnadernas takvåningar. I dessa fall kan takfoten varieras i samband med utformandet av vindsvåningen.

Takkupor och frontespiser

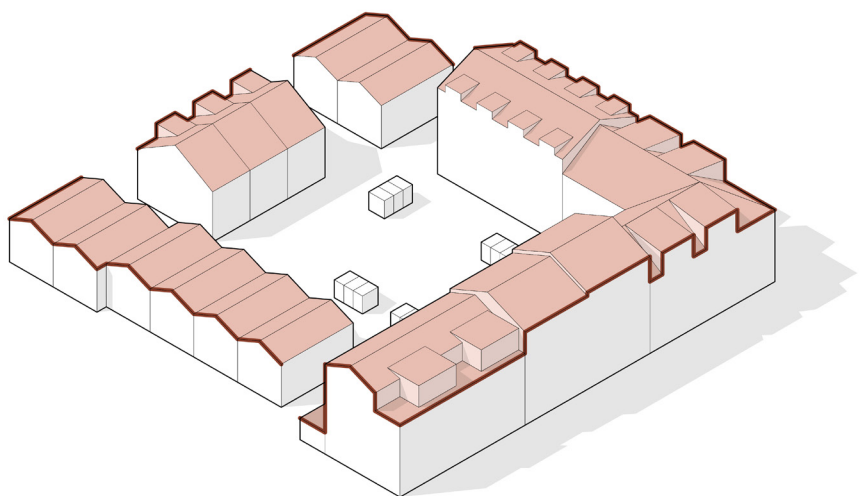
Tilllägg av takkupor, frontespiser och även takterrasser påverkar också takfotens höjd och utformning. Takfoten kan också brytas och höjas eller sänkas längs ett takutsprång likt den befintliga bebyggelsen i Bro. Takkupor och frontespiser får anordnas till högst 40 % av takfotslängden.

Taklutning och material

Den nya bebyggelsen ska ha sadeltak med låg lutning. Taklutningen får vara mellan 23-33°.

Takmaterialen är i huvudsak takpannor och plåt.

Omsorg om gestaltning ska även omfatta tekniska installationer på taken. Hisstoppar får inte överskrida taketsnock.

Variation i taklandskapet kan åstadkommas med olika medel. *Exempel från Nya Hovås och Norrtälje Hamn.*

Fasaduttryck

Tydlig vertikal indelning

Fasaderna på den nya bebyggelsen ska ha en tydlig vertikal indelning för att dela upp långa fasader och bryta ner skalan.

Fasadernas uttryck skiljer sig åt på olika gator i form av typologi, förgårdsmark och balkonger. Detta bidrar till en tydlig gatuhierarki och ökar orienterbarheten i området.

Balkonger

Balkonger och burspråk bidrar till liv, karaktär och variation i fasad. Utformningen av balkonger och burspråk ska variera i enlighet med den vertikala indelningen av fasaderna. Placeringen ska vara välavvägd och får inte utgöra en dominerande del av fasaduttrycket.

Balkonger och burspråk får ej inkräkta för mycket på allmän platsmark. Balkonger och burspråk får skjuta ut maximalt 0,7 meter från fasadliv mot gata om underkant balkong eller burspråk är minst 2,7 meter. Balkonger och burspråk får skjuta ut maximalt 1,2 meter från fasadliv mot gata om underkant balkong eller burspråk är minst 3,7 meter.

Balkonger får ej inglasas mot gata.

Loftgångar och inglasade balkonger är ej tillåtet mot gata, medan balkonger tillåts ha en friare utformning mot gården.

Balkongernas undersida bör målas i en ljus färg alternativt likna fasadens färg och/eller material.

Färgskala

Färgsättning av den nya bebyggelsen i Bro Torg bör referera till befintlig bebyggelse i Bro centrum och ha en sammanhållen men kontrastrik färgskala. Färgsättningen ska variera i enlighet med den vertikala indelningen av fasaderna. Ytterligheter av mörka, ljusa, skarpa eller kalla kulörer bör undvikas.

Material

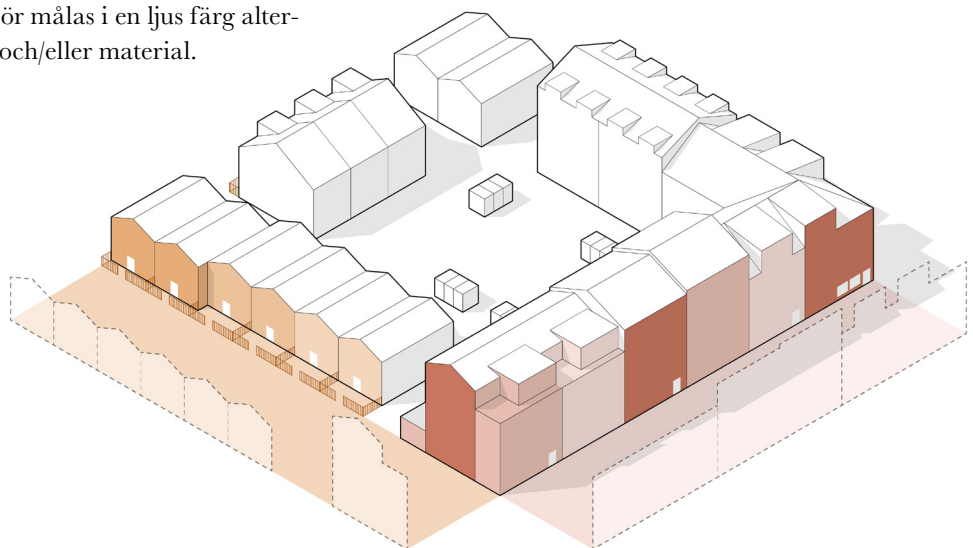
Fasadernas material ska variera i enlighet med den vertikala indelningen av fasaderna och uttryck ska variera inom kvarteret. Material bör huvudsakligen vara puts och tegel, likt den befintliga bebyggelsen i Bro.

Småskaliga tillägg så som komplementbyggnader och byggnadsdetaljer som t.ex. balkonger, burspråk, entréer och socklar kan utföras i andra material som trä, plåt och sten.

Materialen bör vara hållbara för att hålla över tid.

Skivmaterial och betong som fasadmaterial bör undvikas.

Fasaderna ska utföras omsorgsfullt och inga synliga elementfogar bör finnas.

Balkonger bör inte dominera fasaderna i Bro torg. Färre och grundare balkonger ger ett mer stadsmässigt intryck. *Mölnlycke.*

En tydligt vertikal indelning av fasaden bidrar till upplevelsen av småskalighet. *Exempel från Freiburg Vauban.*

Principer för att bryta ner skalan

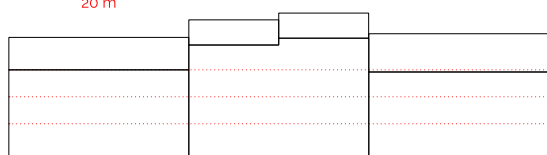
Utifrån samma grundvolym kan variation åstadkommas genom olika grepp. Tre typer av huskroppar/trapphus redovisas och illustrerar hur varierade kvarter kan se ut i Bro.

VOLYMER

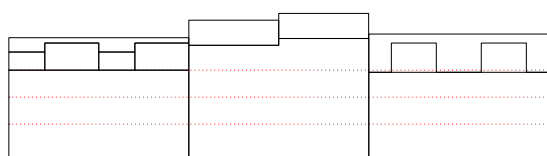
Ett trapphus 20 m

Bottenvåning 4 m

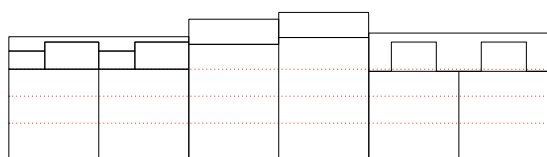
TAKLANDSKAP

Takvinklar och takfotshöjd påverkar taklandskapet och kan drar ner skalan på byggnaden

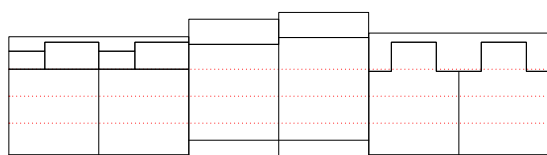
INREDD VIND

Takkupor och takterrasser bidrar till levande taklandskap

FASADINDELNING

Vertikal indelning av fasaden minskar känslan av långa kvarter och bidrar till upplevelse av småskalighet

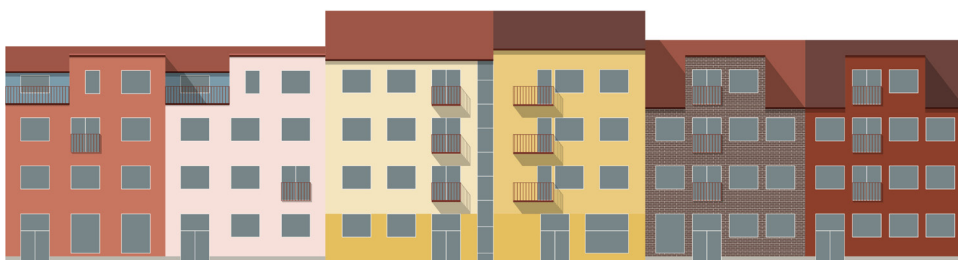

VARIATION I BV

Varierande sockelhöjd bidrar till mer varierad bottenvåning och uppdelning av hela fasaden

Principer för att skapa variation i fasad

Val av material och kulör, placering av fönster och utförande av balkonger spelar stor roll för fasaduttrycket. Fast grundvolymerna i stort är de samma kan val av detaljer skapa en stor variation. Nedan visas tre exempel.

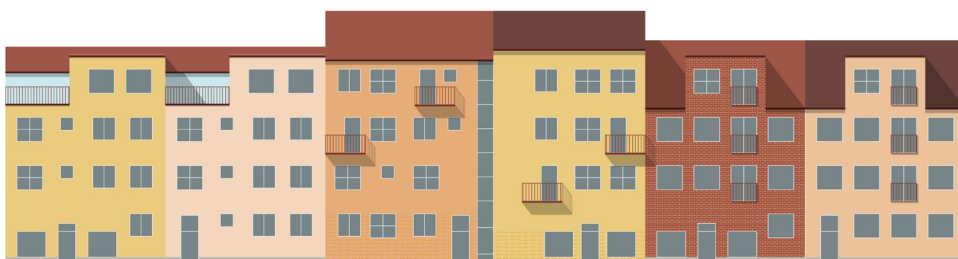
EXEMPEL A

Liggande fönster, likt bostäderna i Råby. Utanpåliggande och franska balkonger i utvalda lägen. Små takterrasser i ett trapphus. Varierande sockelhöjder.

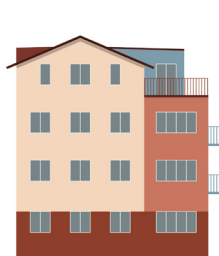
EXEMPEL B

Stående, mindre, fönster, likt bostäderna längs Blomstervägen. Utanpåliggande och franska balkonger i utvalda lägen. Större takterrasser i ett trapphus. Varierande sockelhöjder.

EXEMPEL C

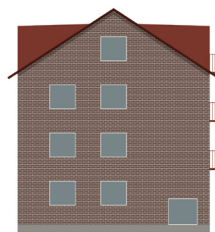
Tre fönstertyper, likt den befintliga centrumbebyggelsen. Utanpåliggande och franska balkonger i utvalda lägen. Små takterrasser i ett trapphus. Varierande sockelhöjder.

1. Indragen takvåning/takterrass bidrar till upplevd smalare huskropp. Given indelning för olika fasadkulörer/material. Sadeltak med 23 graders lutning. Takfot +2 m, inredd vind, takkupor.

2. Fasaden indelad i olika kulörer/material för att bryta upp och skalas ner. Sadeltak med 23 graders lutning. Takfot +0 m, ingen inredd vind.

3. Ingen indelning av fasad. Sadeltak med 33 graders lutning. Takfot +0 m, inredd vind, takkupor.

EXEMPEL GAVELMOTIV

Bottenvåningar

Extra omtanke i gestaltningen

En intressant och upplevelserik arkitektur i byggnadernas bottenvåningar är viktigt för att bidra till upplevelsen av stadsrummet. Bottenvåningarna bör vara omsorgsfullt utformade och kan ha en högre detaljeringsgrad än fasaden i övrigt.

Sockeln markeras gärna genom kontrasterande färg, mönster eller material och ska variera i enlighet med den vertikala indelningen av fasaderna.

Här bör puts, tegel och sten vara de genomgående materialen och färgsättning ska göras med inspiration från Bro centrum. Bottenvåningens karaktär ska relatera till stadsrummet och sockelhöjden ska variera.

Lokaler och entréer bidrar till stadsliv

Verksamhets- och funktionslokaler i bottenplan bidrar med liv och aktivitet och därmed ökad trygghet i gaturummet.

Lokaler ska placeras i gatunivå och lägsta våningshöjd i bottenplan ska vara 3,6 meter i de delar som nyttjas för centrumändamål. Bostäder ska placeras med en färdig golvhöjd på högst 0,7 m från gatunivån.

Oavsett om gatan domineras av bostäder eller verksamheter ska fasaderna mot gatan ha en öppen karaktär med täthet mellan entréer vilket bidrar till en aktiv och trygg stadsmiljö. All bebyggelse ska ha entréer mot gatan både för att bidra till stadslivet och för att säkerställa angöringskravet på 25 meter. Både bostads- och lokalentréer ska vara omsorgsfullt utformade.

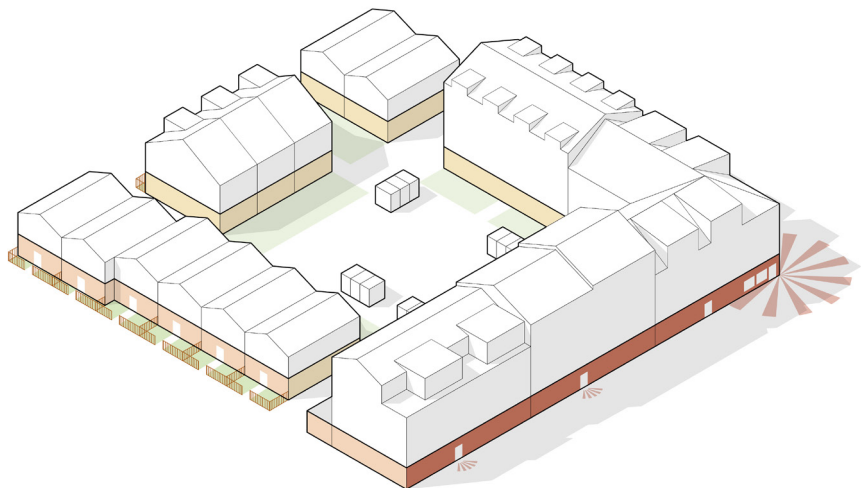
Huvudentréer mot gatan bör förses med glasade entréhallar och god belysning, för att ge trygghet för boende när det är mörkt och samtidigt effektivt bidra till gatans ljusmiljö och upplevelsevärden. Trapphallar väl synliga från gatan kan ge goda upplevelser när de görs till blickfång och utformas med till exempel konstnärlig utsmyckning.

Tillgänglighet

Alla bostadsentréer ska kunna nås från angöringsplats inom 25 meter. Angöringsplats kan ordnas på kvartersmark i kvartersöppning eller på allmän platsmark i flexytor.

Garage och inlastning

Garage ska gestaltas enligt gestaltungsprinciper för kvartersmark. Garageportar bör ligga i fasadliv. Inlastningssituationer ska lösas stadsmässigt och i enlighet med gestaltungsprinciper.

Radhus med små grönskande uteplatser mot bostadsgatan. *Houth Haven, Amsterdam.*

I kvartersöppningarna kan angöringsplats anordnas. *Norra Sorgenfri, Malmö.*

Bostadsentréer bör vara omsorgsfullt utformade med uppglasade entrédörrar och gärna sittplatser och cykelparkering. *Kvillebäcken, Göteborg.*

Förgårdsmark

Aktiverad förgårdsmark

Byggnader placeras en till tre meter från fastighetsgräns och bildar därmed förgårdsmark. Förgårdsmarken ska aktiveras, t.ex. genom uteplats, handel, servering eller grönska. Detta bidrar till rikare upplevelse och ökad variation i gaturummet. Förgårdsmark ger dessutom plats för dörroppslagning, dränering med mera inom kvartersmark.

Förgårdsmark i kommersiella lägen kan utformas lika som intilliggande allmän plats.

Förgårdsmark kopplad till radhus eller markbostäder i flerbostadshus bör utgöra en grön förträdgård kopplad till den privata bostaden och med direkt tillgänglighet till gatan. Förträdgårdarna kan avgränsas mot bostadsgator med hjälp av häck eller staket. Avgränsningen bör inte vara högre än 1,2 meter.

Förgårdsmark kan innehålla förträdgårdar, uteplatser, grönska, integrerade sittplatser etc. *Borneo, Amsterdam.*

Staket och plank mot förgårdsmark begränsas i höjd. *Gamla Enskede*

Uteserveringar är exempel på aktiverad förgårdsmark. *Vilnius*.

Förgårdsmark kan innehålla förträdgårdar, uteplatser, grönska, integrerade sittplatser etc. *Norra Sorgenfri, Malmö*.

Gårdar

Gemenskap på bostadsgårdarna

Bostadskvarteren har gårdar som är viktiga för den lokala gemenskapen. Kvarterens kringbyggda gårdar förses både med privata uteplatser och gemensamma ytor för vistelse, rekreation, lek och grönska.

Gården bör vara tillgänglig för alla boende, oavsett ålder eller funktionsvariation. Detta innebär att det bör finnas tillgänglighetsanpassningar för personer med rörelsehinder. Bra belysning är viktigt både för tillgänglighet och trygghet.

Kvartersgårdarna bör förses med ytor för småbarnslek och flera sittplatser. Rabatter, fruktträd och gräsmattor ger trädgårdsatmosfär. Bersåer kan skapa intima rum för samvaro, ljudmiljön kan bli mer trivsam med hjälp av grusade trädgårdsgångar. Sandlekplats för de minsta barnen placeras i gynnsamt klimatläge.

Balkonger mot gården placeras och dimensioneras med hänsyn till innergårdens storlek och ljusförhållanden. Nivåskillnader mellan fastigheter ska samordnas inom kvarteret och möjliggöra tillgänglighet och mötesplatser.

På de kvartersgemensamma gårdarna uppmuntras även att uppföra konst och utsmyckningar. Den kan vara lekfull, grön eller ha historisk koppling till Bro.

Komplementbyggnader

Även komplementbyggnader i form av bodar/förråd, likt befinlig bebyggelse i Råby och på centrumbebyggelsens upphöjda entrégård, bör finnas på gårdarna. Dessa kan placeras för att skapa rumsligheter och inramningar på den gemensamma gården.

Avgränsning mot gata

Gården avgränsas från gatan med hjälp av klippta häckar, omsorgsfullt utformade staket samt mindre komplementbyggnader. Träd planteras där det är möjligt i öppningarna mot gatan så att gatans rumslighet och avgränsning betonas.

Grönska och dagvatten

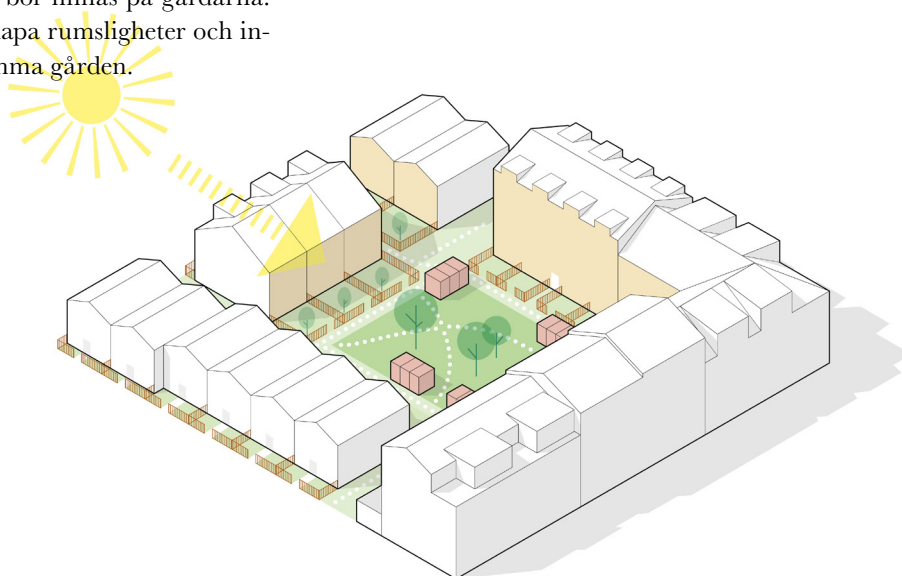
På gårdarna kan gräsytor bidra till infiltrering av dagvattnet och perennplanteringar och träd visa årstidsskiftningarna.

För att säkerställa att gårdarna utformas som gröna gårdar med stora träd och annan vegetation säkerställs jorddjupet. Gårdarna ska ha ett minsta jorddjup om 0,8 meter.

Grönytefaktor är ett planeringsinstrument som används för att säkerställa en viss mängd grönyta inom en specifik yta, till exempel inom ett bostadskvarter. Grönytefaktor anpassas till platsens specifika struktur och baseras på den önskade utvecklingen av området. Ett riktvärde är att minst 50 % av kvartersmarkens yta bör vara vegetationstäckt.

Mikroklimat

Kvartersutformningen anpassas för att ge bra mikroklimat både för gården och omgivande stadsrum. Kvarterens utformning och hushöjder anpassas för att skapa god tillgång på solbelysta ytor.

Kvarterens gårdar förses både med privata uteplatser och gemensamma ytor för vistelse, rekreation, lek och grönska.
Privat uteplats i Norra Sorgenfri, Malmö. Odlingsytor på gemensam gård, Holland.

Gårdarnas grönska är viktig för infiltrering av dagvattnet. *Overhoeks, Amsterdam.*

Olika karaktär för olika stråk

Bebyggelsen i Bro torg ska ha en varierad, upplevelserik arkitektur som förhåller sig till befintlig bebyggelsekaraktär. Variation i karaktär längs olika stråk bidrar till upplevelsen av en tydlig gatuhierarki och ökad orienterbarhet i området. Nedan beskrivs rekommenderade principer för typologi, förgårdsmark och balkonger som syftar till att skapa olika karaktär för olika stråk.

De principer som är kopplade till en planbestämmelse är markerade med en röd ring.

○ Kopplat till planbestämmelse

Enköpingsågen —

Stadsgatan Enköpingsågen har en tydligt offentlig karaktär.

- Endast flerbostadshus, 3-5 våningar
 - Max 1 meter förgårdsmark
- Fasaderna ska ha en arkitektonisk variation som ger en tydlig vertikal indelning
- Fasadernas material och uttryck ska variera längs stråket
 - Tydligt markerad bottenvåning
 - Sparsamt med balkonger mot stråket
 - Gavelmotiv bör ej förekomma mot stråket

Lågfartsgator + Brostigen

Lågfartsgatorna har en småskalig men stadsmässig karaktär.

- Mest flerbostadshus 3-5 våningar, fåtal radhus 2-3 våningar
 - Max 1 meter förgårdsmark
- Fasaderna ska ha en arkitektonisk variation som ger en tydlig vertikal indelning
- Fasadernas material och uttryck ska variera längs stråken
 - Tydligt markerad bottenvåning
 - Sparsamt med balkonger mot stråket

Bostadsgator

Bostadsgatorna är småskaliga och barnvänliga med en intim karaktär.

- Radhus/parhus 2-3 våningar, delar av/gavlar av flerbostadshus som ansluter till gränderna
 - 1-3 meter förgårdsmark
- Förgårdsmarken utanför markbostäder och radhus bör avgränsas med staket eller häck mot gata
- Förgårdsmarken vid kvartersöppningar kan avgränsas med staket, plank, buskar eller småskaliga komplementbyggnader
- Fasaderna ska ha en arkitektonisk variation som ger en tydlig vertikal indelning
- Fasadernas material och uttryck ska variera längs stråken

